

Miért kell meghalnia az embernek?

A halál a bűn következménye. Az első emberpár engedetlenségének következménye, hogy a vétkezőknek meg kell halniuk. De mikor?
4–5. oldal

Hogyan állunk a változásokhoz?

A változások kimenetele kétesélyes. Mai felgyorsult világunkban sokkal nehezebb szembenéznünk életünk különféle változásaival.
6–7. oldal

Így lesz a gondolatból Harangszó

Immár 30 éve tarthatjuk kezünkben a Harangszót, de tudják-e, kedves olvasóink, hogyan készül az újság? Pillantsunk be a „kullisszák mögé”!
8. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2020. ÁPRILIS • 31. évf. 7-8. szám • Ingyenes

Ember tervez, Isten végez

Amikor az ember tervez, sok mindent be szokott kalkulálni. Ha házat épít-javít valaki, kiszámolja a költségeket, megegyezik az építő-javító csapattal az anyagiakban. Ha tetőt is cserél, figyeli az időjárást, ha autót vásárol, megnézi a motort, ha házasodni készül, lefoglalja a termet, zenészt hív, meghívót tervez...

Egyvalamivel nem szoktunk számolni, pedig az felülír minden tervet, ha mégis megérkezik: a betegséggel.

Amikor valaki beteg lesz a családban, és itt nem influenzára gondolunk, az minden családtagot érint, és a betegség fajtájától függően nagyon vagy teljesen megváltoztatja az életet. Hirtelen minden ártékelődik.

Szembe kell nézni azzal, hogy a súlyos betegek legnagyobb része nem gyógyul meg soha. A családnak pedig be kell rendezkednie

arra, hogy a beteg családtag életritmusa határozza meg a család napi programját.

Nagyon nehéz elfogadni azt, hogy többé már semmi sem ugyanolyan, mint volt.

Mi a legfontosabb? Miután megvizsgáltuk az okokat, ha találtunk okát a betegségnek, amin változtatni tudunk, tegyük meg.

Miután ezeken túl vagyunk, keressünk célokat. Nem szabad a betegségre koncentrálni. Koncentráljunk a családra és a gyógyulásra. Keresni kell új elfoglaltságokat, kitölteni a napot, megtölteni tartalommal, és elfogadni az isteni akaratot, tudva azt, hogy a lélek nem vész el semmilyen körülmények között, és ha akar, Isten meg tud gyógyítani. De ha nem is változtat rajta, akkor a nehéz helyzetemmel célja van az életemben.

TÓTOS BEÁTA

Elég...

„...Elég!... Most óh, Uram, vedd el az én lelkemet...” 1Kir 19,4

„...Elég néked az én kegyelemem...” 2Kor 12,9

Két igeverrásrészlet. Mindkettőben életet, szolgálatot meghatározó melléknév – ELÉG –, melyet a Magyar értelmező kéziszótár egyebek közt így határoz meg: „elegendő mennyiség”. Elegendő mennyiség negatív és pozitív előjellel.

Egyikben a félelem, a reménytelenség, az üldöztetés és bizonyára sok más tényező miatt ELÉG még az életből is. A másikban ugyanilyen kihívásokkal szembenézve – ELÉG – az Ő kegyelme.

Ezek a gondolatok foglalkoztattak Wagner Erik, Fábíán Tibor, Perpékné Papp Éva és Bereczki András *Harangszóban* megjelent cikkei olvasva. Első pillanatban nem gondoltam arra, hogy koromnál fogva esetleg én is reflektálhatnék a felvetett témára. Aztán kaptam Csernák Béla szolgatársamtól egy körlevelet, melyben arra kér: „...írd meg Te is életed történetét, hiszen nekünk jutott egy rendszerből való kilábalás és az újra való beilleszkedés feladatának megvalósítása... Ezek az élmények nekünk adattak, s az idő múlásával már mi is fogyunk...”

Nos, ez a felkérés jelentette azt az impulzust, melynek nyomán a felvetett témával kapcsolatban gondolataimat papírra vettem.

Viszonylag könnyű dolgom van, mert ahhoz a lelkipásztor-nemzedékhez tartozom, amelynek van összehasonlítási alapja.

(folytatás a 2. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

Elég...

(folytatás az 1. oldalról)

„...Elég!... Most ób, Uram, vedd el az én lelkemet...” 1Kir 19,4
 „...Elég néked az én kegyelmem...” 2Kor 12,9

Nekem is volt „szerencsém” az ateista-kommunista rendszer lelket, hitet, sok esetben testet (gondoljunk a bebörtönzött mártír papokra) nyomorító közel két évtizedét megélnem.

Aztán jött a reményteli „új világ”, de az a várva várt szabadságot sok esetben szabados-sággá züllesztette. Talán túl erősnek tűnhet az állítás, de vállalom, mert szétnézve a világban és szűkebb környezetemben azt tapasztalom, hogy az értékvesztés rohamléptekkel terjed a társadalomban, s bizonyos esetekben az egyházban is.

BOMLASZTÓ JELENSÉGEK

Malmö egyik evangélikus templomában homoszexuális párok jelentek meg az oltárképen. Az általunk nagyra becsült Hollandiában elsők között érvényesítik az egyneműek házasságkötésének megáldását. Bizonyos egyházi körökben arról vitáznak, hogy nem kellene-e a háziállatoknak is úrvacsorát osztani – mert ők is Isten teremtményei! Nem is beszélve az egyre inkább terjedő genderelméletéről.

A nagy „szabadsággal” aztán ezek a jelenségek lassan beszívárognak kies tájainkra is. Ezt követően a magamfajta más értékrendben szocializálódott polgár, aki egyben lelkipásztor is, csak kapkodja a fejét. Illetve nem csodálkozom, hogy sok esetben helyes igazodási pont hiányában az következik be, amit Konrad Lorenz magatartáskutató egyik tanulmányában így fogalmaz meg: „Mai nyugati kultúránkban, annak eltömegesedésével, természetpusztításával, az értékek iránti vakságában, pénzsóvárságában, önmagával folytatott versenyfutásában, rémisztő érzelmi sivárságával, a dogmák ereje által okozott elbutulásával annyira előtérbe kerül mindaz, ami elvetendő, hogy majdnem elfeledkezünk azokról a mély igazságokról és bölcsességekről, amelyek a mi kultúránkban is megvannak.”

Valószínűleg ebből a helyzetből adódik a következmény: az egyre gyakrabban emlegetett KIÉGÉS. Érdemes ennek a fogalomnak az etimológiáját is figyelembe vennünk.

A Magyar értelmező kéziszótár szerint a KIÉGETT melléknév elfásult, reményét veszített élethelyzetre utal. Ez már egy lépésre van attól, hogy negatív előjellel kimondjuk: ELÉG!

Miért jó nekem és sorstársaimnak, hogy miként az előbbieken már utaltam rá, van összehasonlítási alapunk? Egyrészt azért, mert megedzett „az igának gyönyörűsége”. Másrészt, mert a legnehezebb pillanatokban is megnyugvást adott a pozitív előjelű ELÉG. A nehéz időkben – s ezt nemcsak egyedül állítom – nem ismertük a ma oly sokszor hangoztatott KIÉGÉS fogalmát.

MA MÁR ELKÉPZELHETLEN?

Például ezért hatott rám nézve a meglepetés erejével, amikor néhány évvel ezelőtt egy egészen fiatal kolléga okított e témában. Nyilván nem szemrehányással gondolok vissza az előadásra, csupán néhány példán keresztül (nem sajátjaimmal, pedig lenne bőségesen) szeretném érzékeltetni, hogy az ELÉG kimondása szívben és fejben dől el.

Néhai Benkő Lali bátyám (kérésére mi már csak így szólítottuk), nagy tudású menyői lelkipásztor, néhány kilométert csizmaszárig érő sárban tett meg Szilágyszegig (oda-vissza 8 km). Aztán lábbelit cserélve autóbusszra ült, hogy Szilágysomlyóra érkezzen adminisztrációs gyűlésre, ahol felesége szerény tanítónői fizetéséből egyenlítette ki tartozásait, mert az egyházközség kasszája üres volt. Sohasem mondotta negatív előjellel: ELÉG, s nem égett ki haláláig.

Néhai Fikker Dénes, egykori völcsöki elődöm, aki szintén hatalmas tudás birtokában volt (kéziratban fennmaradt, tudományos igénnyel megírt falumonográfiáját Lovász István rendezte sajtó alá), több mint három évtizedig ápolta izomsorvadásban betegeskedő feleségét. Keményen megszenvedte a második bécsi döntés utáni „magyar világot” követő restaurációt, de soha „nem nézte a plafon kampóit”!

Néhai Szilágyi Sándor bősházi lelkipásztor több mint hatévi Duna-csatorna után

(sokan talán már nem is tudják, mi volt ez), hetente gyalog járt be halálos beteg apámhoz, tarisznyájában lelki bátorítást hozva. Soha nem mondta: ELÉG a gyaloglásból, ha már szolgálati autó nincs.

VILÁGOSSÁG FEJBEN ÉS A SZÍVBEN

Nevelőpapom, néhai Bíró János Trianon utáni kálváriájáról az alábbi följegyzést találtam az *Erdélyi mártírok és hősök* aranykönyvében: „... három hónapig volt vizsgálati fogságban, és irozatos kínzásokat kellett elszenvednie. Tizenöt évi kényszermunkára ítélték, és hosszú pereskedés után csak a kolozsvári tábla hozott teljesen felmentő ítéletet. Vagyonából kifosztva, testileg és lelkileg meggyötörve került ki a harcból. Egyházközségét is el kellett hagynia, de sehol nem hagyták békében. Szilágycsehben is állandó rendőri felügyelet alatt állott.”

Minden brutalitás ellenére még ellenszélben is olyan hittel és kitartással végezte szolgálatát, hogy hatására és az onnan felülről jövő elhívásra négyen választottuk a lelkipásztori hivatást! Soha semmi jelét nem láttam annak, hogy kiégett volna.

Néhai Csiha Kálmánt várandós felesége mellől vitték el. Születendő gyermekét akkor láthatta meg, amikor a kislány felcseperedett és már iskolába készült. Bevallása szerint a rácsok között mindvégig átragyogott a fény. Ezért nem égett ki, sőt Erdély 44. püspöke lett.

Remélem, e néhány példa világosságot gyújthat azokban a fejekben és szívekben, amelyekben eluralkodott a fásultság és reménytelenség. De ilyenkor érdemes azt is átgondolni: jó helyen vagyok-e? Ha úgy érzem, nem, akkor a pozitív előjelű ELÉG sem segíthet. Legfeljebb egy sauli fordulattal!

VARGA KÁROLY

Életen túl, halálon innen

Nagyszombaton olvassuk: „...pihentek a parancsolat szerint” (Lk 23,56). Krisztus Jézus temetése után ennyit tudunk erről a titokzatos napról. A tanítványok elhúzódtak nemcsak a világ elől, hanem egymástól is. Az asszonyok illatszereket és aromás keneteket igyekeztek készíteni. A bűnbánati istentisztelet után mi is lecseréljük a nagypénteki fekete terítőket, és megterítjük az úrasztalát húsvétra.

SEJTENI AZ ÍGÉRETET

Számunkra nincs már a szombatnak annyi törvényi tiltása, mint hajdan volt, mégis az ünnepre való készülésben bennünket is áthat a rejtelmek alázatra csillapító érzése. Mi tudjuk, hogy Krisztus meghalt és feltámadt, a tanítványok és az asszonyok akkor nem merik sejtteni sem, a farizeusok pedig egyenesen kárörvendnek.

Mi tudjuk, hogy feltámadt, mégis a bizonytalan értelem állandóan racionalizálva nyugtalanít. A Golgota szemtanúi a gúnyolódók porba alázó győzelmében tehetetlenül ellehetetlenednek. A zsidó és római hatalmasok, szombat ide vagy oda, tanácskozássra gyülekeznek, elvégre a sirt őrizni kötelességnek tartják.

Húsvét, nagyszombati látómezőből, részben életen túli állapot, mégis halálon inneni lesz. Isten Fia meghalt a kereszten, de az ellenségei kerültek a halál kötelékébe. Követői a minden elvesztett érzés halálos görcsei között megsejtik a feltámadás lélekmélyéről érkező jeleiből az örökélet halált megsemmisítő ígérétét. Ezzel szemben ellenségei szívükben a halált ünneplik, és a sír biztosítására szövetkeznek, alig érzékelve, hogy ezzel a halál áldozatai lettek.

Az asszonyok szombati pihenését a másnapi „mélyen” korai temetőlátogatás követte.

A bánat eltakarta örömhírt az angyali üzenet fogalmazta meg. Nincsen a sírban Krisztus, hanem él és éltetni fog.

Az asszonyok hajnala igen felgyorsult a szombati pihenés után. Tucatnyi tett és eseményemlék van mögöttük ezen a korai órán, amikor visszatérnek a tanítványokhoz az evangéliumot hitelesítő Igével: feltámadott! Lukács evangéliuma Júdás elvtársaira és barátaira innen kezdve egyetlen szót sem pazarol.

Krisztus szenvedését és feltámadását történelmi tényként ismerhetjük fel, de úgy is, mint olyan esemény, amely tükörként áll elénk és önvizsgálatra késztet.

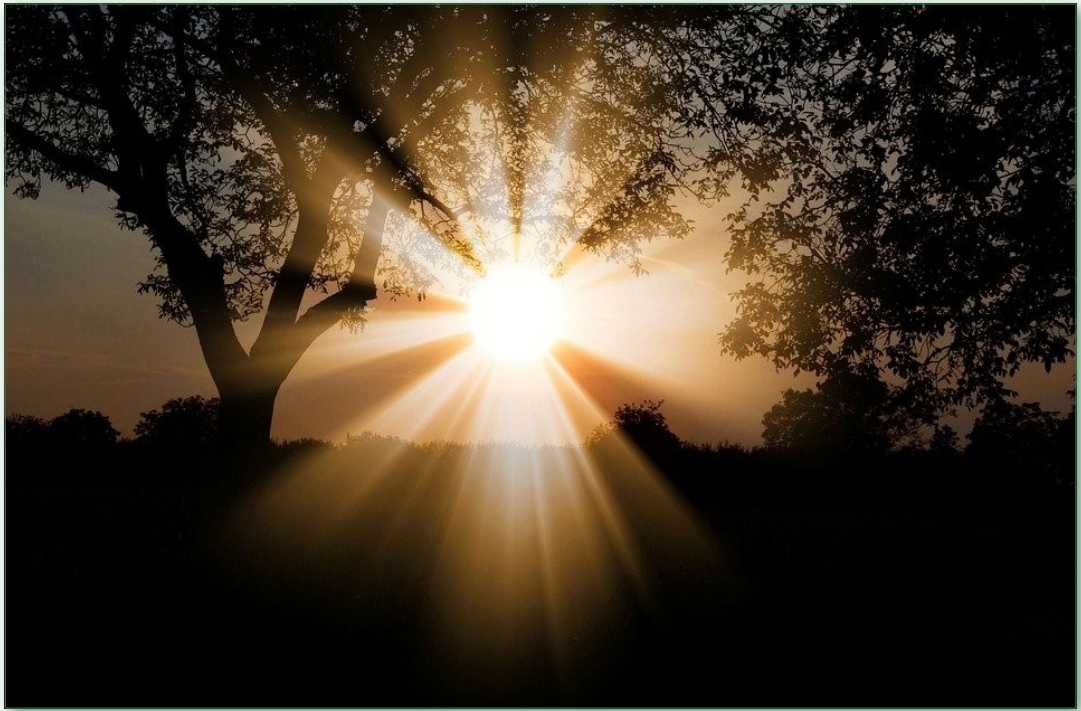
Vannak nemcsak húsvét előtti nagyszombatjaink, hanem többször is egy esztendő folyamán. Nagyszombati félelem, sötétség, kínos pihenés, tehetetlen várakozás és felsorolhatatlan nyomorúság szorongatja a keresztyénséget, a nemzeteket, a családokat és egyenként bárkit. Nem mindegy, hogyan éljük meg ezeket a terhelt időket. Lehet mesterseges önkívületben, gyáva önfeladásban vagy betegszerepben sínylódva.

Nekünk már lehet őszinte emberszere-tettel, bátor megoldásokkal vagy egészséget építő istentisztelettel szolgálni. Nagyszombatjainkon érdemes Krisztushoz készülnünk, hogy húsvéti érkezéseink lehessenek.

Van halál és vannak haldokolással teli nehéz napok, azaz nagyszombati vergődés, de ez sem csökkentheti a lendületet, az életkedvet és a folyamatos alkotói vágyat, mert halál után élet van! Az a hit, hogy a Krisztust követők halála után örökélet van, egyenesen boldoggá teszi az ilyen embereket.

Reménységünk, hogy sok ilyen ember él és élni fog a keresztyén világban, ezen belül a Királyhágómelléki Egyházkerületben is.

CSÚRY ISTVÁN

DEMETER SÁNDOR

Reménységünk alapja: Jézus él

„Ne féljete, elöttetek megy!” Máté 28,5-7

Szombat elmúltával, a hét első napjára virradóra asszonyok azért mennek ki a sírhoz, hogy bebalzsamozzák Jézus holttestét. Fájdalmas menetelésükből egyszer csak földrengés billenti ki őket, angyal száll alá és elhengeríti a sírkövet.

A mennyei küldött különös és furcsa dolgot mond: „Ti ne féljete!” Azaz ismeri Isten a ti szívetek félelmét. Tudja, hogy kit kerestek, hogy elveszítettétek Uratokat, hogy nincs veletek, ahogy eddig volt.

Tudja Isten, hogy az az ember ősbaja a bűneset óta, hogy elveszítette, elhagyta Teremtőjét. „Tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek” – folytatja az angyal. Tudom, hogy számotokra Krisztus halott, hogy szívetekben csak emlékek kavarnak, hogy csak sírni, emlékezni, gyászolni, keseregni jösztek. De milyen jó, hogy jösztek, hogy keresitek Őt!

Reménységünk alapja az, hogy Jézus maga az Élet.

Jézus feltámadott és élő Úr. Ebből az következik, hogy Ő ma is cselekszik: „Ímé, elöttetek megy Galileába, ott meglátjátok Őt.” Vagyis aki Jézust keresi, Vele találkozni akar, sohase hátrafordulva, hanem mindig a jelenben van, a jövőre néz.

Azért hangsúlyos ez, mert sok templomba járó embernek is a hite történelmi hit csupán: elhiszik, hogy megtörtént mindaz, ami fel van jegyezve a Bibliában. Hiszik, hogy élt egyszer Jézus, hatalmas csodákat tett, betegeket gyógyított, örök érvényű tanításokat adott, de nincs hatással az életükre, a jelenükre, nem látják Őt, ahogy előttük jár.

Húsvétot ünnepelünk, de hiányzik a húsvéti hit. Keresztyénségünk nem halottkultusz, nem szokások és hiedelmek sora, hanem az élő Jézussal való kedves közösség.

Ne visszafelé keresd Őt, hanem előrefelé fordulva. Hol láthatják meg Jézust a tanítványok? Előttük járva, Galileában, amely a tanítványok munkaterülete volt.

Eredj a hétköznapi munkába, a családi körbe, az emberek közé, és Én előtted megyek, te ott megtalálsz engem.

A családotban ott van, a munkádban, a nehézségeidben segít, a bukásaidban felemel, a magányodban melletted van, a veszteségedben, a gyászodban vigasztal, kísértéseidben győzelmet ad, és magához emel halálotdában.

„Kövesd a Jézust, kövesd még ma, halld, miként hangzik hívó szava. Közel van ő, hogy megáldana, azért hát siess, jöjj!”

Miért kell meghalnia

A Biblia tanítása szerint a halál a bűn következménye. Az első emberpár engedetlenségének következménye, hogy az ember magára és utódaira szabadította Isten haragját. A bűn büntetése pedig az, hogy a vétkezőknek meg kell halniuk. De mikor? Ádám és Éva ugyanis nem esik holtan a földre a tiltott fa gyümölcsevel a kezében, sőt Isten bőrruhát készít számukra, hogy így gondoskodják hűtlenné vált teremtményeiről az Édenen kívül is. Az életet tehát nem azonnal veszíti el a bűnt elkövető ember.

A HALÁL NEM TRAGÉDIA

A kertben viszont a jó és gonosz tudásának fája mellett pompázott az örök élet fája is! A kiűzetés oka nemcsak Isten méltó haragja volt az engedetlen ember iránt, de Ádámnak és Évának azért is távoznia kellett, hogy „ki ne nyújthassa kezét, és ne szakíthasson az élet fájáról is, hogy egyen, és örökké éljen” 1Móz 3,22.

Tehát Isten nem örök életűre tervezte az emberi életet, de megadta annak lehetőségét. Ádám és Éva előtt egészen addig ott volt az örök élet reménye, amíg azt a bűneset miatt el nem veszítette, utódait is megrabolva ettől az ajándéktól (HK 10).

Az Ószövetség embere számára éppen ezért a halál nem tragédia. Természetes része az emberi életnek (aki megszületett, annak meg is kell halnia), bizonyos esetekben pedig egyenesen várt esemény, ami megszabadítja az embert elviselhetetlen szenvedésétől (lásd: Jób vagy Jeremiás próféta életét).

A halál viszont a zsidó ember számára nem a végső elmúlást jelenti. Talán a pihenéshez vagy az álom nélküli alvás állapotához áll a legközelebb. Ideiglenes állapot, melyben az elhunytak az elődökhöz csatlakozva pihe-nőre térnek.

Itt viszont nem gondolhatunk földrajzi értelemben vett helyre. Szemléletes példa erre Ábrahám halála.

Isten a következőt ígéri Ábrahámnak: „Te pedig békességgel térsz őseidhez, és késő vénségedben temetnek el” 1Móz 15,15. Ábrahámot Kánaán földjén temették el Mamréval szemben, a makpélai mezőn levő barlangba, viszont Taré sírhelye Hárán városában volt Észak-Mezopotámiában, a család ősei pedig Ur városának környékén nyugszanak Dél-Mezopotámiában. Földrajzilag sok száz kilométerre egymástól.

KÖZ- VAGY MAGÁNÜGY?

Szintén sokat elárul a halálhoz való viszonyulásról Jákob és Ráhel házassága, illetve az, hogy Jákob gyászáról hogyan számol be a Szentírás. Jákob édesapaként keser-

vesen siratja Józsefet, a halottnak vélt fiát. Gyászában addig megy, hogy legszívesebben fia után menne a holtak hazájába.

Ugyanaz a Jákob, aki férjeként kétszer hét éven át kitartóan dolgozott Lábánnál a szeretett Ráhel kezéért, de miután felesége belehalt Benjámin szülésébe, a Szentírás még szót sem ejt gyászáról. Csak annyit közöl, hogy sírja fölé, az Efrátába (Betlehembe) vezető úton Jákob emlékoszlopot állított, azután továbbment és Migdal-Éderen túl vert sátrat (1Móz 35).

Az emlékoszlop a fontos, nem a gyász?! Miért van az, hogy Józsefet keservesen siratja, Ráhelt pedig csak eltemeti? Az Ószövetség másként tekint az egyénre: Isten tervében elfoglalt szerepe szerint. József vélt halála végzetes csapás a családra, a nemzetségre, a törzsre, a népre nézve, hiszen Isten ígéreteinek beteljesedése szakad meg József halálával.

Ráhel azzal, hogy képtelenné válik további gyermekek megszületésére, kikerül az elbeszélés fonalából. Halála és Jákob gyásza nem „közügy”, mint Józsefé.

HOVA KERÜLNEK A HALOTTAK?

Az Ószövetség túlvilági hite más miatt is szegényesnek mondható, különösen a környező népek kultúrájával összevetve. Egyiptom és Mezopotámia a halál utáni élettel kapcsolatos gazdag képzeletvilágáról maradt híres.

A Bibliában nincs kiforrott tanítás a túlvilágról, hiányoznak a legendák és a csodás történetek a hősök túlvilági utazásairól. Ennek célja van. Mégpedig az, hogy így helyén kezelje a halált (demitologizálja). A halál nem valami misztikus, félelmet keltő erő, hanem az élet része, egyik állomása!

A halottak haláluk után a Seolba kerülnek, amit egy nagy föld alatti, gödörszerű térségként lehet elképzelni a sötétség területén. A Jób könyve alapján az ég legtávolabbi ellenpólusa. A legtávolabbi hely Istentől, de

nincs Isten hatalmán kívül, hiszen Isten onnan is kimentheti az embert, igaz, hogy az még nem azonos a feltámadással.

A Seol egy közös hely, ahol az elhunytak együtt várakoznak a feltámadásra.

Az Szentírásban több helyen olvashatunk emberek feltámadásáról szóló történetekről, de azok minden esetben az életbe való visszatérést jelentik.

AKIK ITT FELTÁMADTAK, MEGHALNAK?

Illés próféta feltámasztja a sareptai özvegyasszony fiát (1Kir 17,21); Elizeus próféta (Illés tanítványa) a súnemi asszony fiát támasztja fel (2Kir 4,35).

Az egyéni feltámadás mellett szó esik Izrael mint közösség feltámadásáról is. Ezékiel száraz csontokról szóló látomása (Ez 37) a nép fogság utáni újjáéledését vetíti előre: Babilonból hazatérve Izrael fiai újra ál-lamba szerveződnek.

Jézus maga is támasztott fel embereket, de az ószövetségi példákhoz hasonlóan feltámadásuk után ők is újra meghaltak: Jairus leánya (Mt 9,18-26), a naini ifjú (Lk 7,11-17) és Lázár, Jézus kedves barátja (Jn 11,1-44) is. A feltámadás ezekben az esetekben tehát a földi életbe való visszatérést jelenti.

Egyedül Jézus az, aki feltámadása óta is él! A zsidó és a keresztyén feltámadás ebben különbözik egymástól.

A zsidók számára a feltámadás egy jövőben bekövetkezendő esemény, ami a Messiás eljövetelekor fog megtörténni. A Messiás eljövetelekor fel fogja építeni a harmadik jeruzsálemi Szentélyt és összegyűjti Izrael száműzötteit a világ négy sarkából, akik azután mind a Szentföldön fognak élni. Ez után negyven évvel következik a halottak feltámadása.

Először azok fognak életre kelni, akik életüket Istennek tetsző módon élték.

Közük tartoznak a mártírok is. IV. Antiochos Epiphanes idején (Kr. e. 175–164) kezd-

és feltámadnia az embernek?

ték hangsúlyozni a test feltámadását azért, hogy a megpróbáltatások idején lelket öntsenek a szenvedőkbe, és hogy visszatartsák a népet a bálványimádás tisztátalanságától. A lélek ugyanabba a testbe fog visszatérni a Seolból a feltámadáskor, ezért nem mindegy, hogy hogyan vigyáznak rá!

A SORREND ÉS A HELY

A zsidó hagyomány szerint az emberi testben van egy picike csont, melyet „luz” csontnak neveznek, valahol a gerincoszlop és a koponya találkozásánál. Ebből a csontból fog újrarápúlni az elbomlott test.

Először a Szentföldön meghaltak támadnak fel, őket követik majd a száműzetésben eltemetettek, legvégül pedig az a nemzedék, mely kivonult Egyiptomból Mózes vezetésével és a negyvenéves vándorlás során halt meg a sivatagban.

A sort az ösatyák és ösanyák zárják: Ábrahám, Izsák, Jákob, Sára, Rebeka, Ráhel és Lea. Ennek oka nem valamiféle büntetés, hanem az, hogy mire ők felébrednek, látni fogják összes leszármazottjukat.

Keresztyén hitünk szerint ezzel szemben a feltámadás nem az élet korábbi állapotába való visszakerülést jelenti, hanem egy teljesen más, egészen új, leírhatatlan állapotba való átlépést, amit szem nem látott, fül nem hallott, sem emberi szív el nem gondolt. Ez az örök élet.

Ez a feltámadás már Jézusban bekövetkezett (Pál: első zsenge a Krisztus – 1Kor 15). A feltámadás utáni lét más, mint előtte volt. Krisztus képes bárhol megjelenni: a zárt ajtók mögött éppúgy, mint a mennybe emelkedve. Már ennyiből is látszik, hogy mennyire radikális átalakulást jelent az örök élet.

A feltámadás nem visszatérés ebbe a földi tér-idős létbe, nem a halál visszavonása vagy felfüggesztése, hanem annak legyőzése! Az örök élet pedig nem vég nélküli folytatása ennek a földi tér-idős létnek, hanem a végérvényesen új ember és új világ állapota. Felvétel a legvégső valóságba.

AKIK NEM HITÉK A FELTÁMADÁST

A legelső feltámadástagadók a szaduceusok voltak. A fogság utáni zsidóságban előbb papí rendként működtek, Jézus korára pedig a zsidó nép egyik erős vallásos irányzatává váltak, mely Jeruzsálem pusztulásakor szűnt meg létezni. Fő elvük a Biblia betű szerinti értelmezése volt.

Nevük eredetükre utal. Cádók főpapat Salamon király állította be tiszttségébe (1Kir 2,35), hozzá fűződött a legitim és igaz papság gondolata. Ezékiel látomásaiban is Cádók fiai szolgálnak a megújult templomban.

A nemesség és a gazdagság megtestesítői voltak, akiket a farizeusokkal ellentétben nemcsak vallási, de politikai és hatalmi célok is foglalkoztattak. A hatalommal való összefonódásukat a nép nem nézte jó szemmel. Elutasították a feltámadás gondolatát (ApCsel 23,8 és Mk 12,18), különösen a nemzeti feltámadás hitét nem propagálták, hiszen ők reményeik beteljesülését a földön, az ebben az életben megvalósuló Isten országához köthették.

FELTÁMADÁS MÁS VALLÁSOKBAN

A feltámadás talán a buddhizmusban jelenik meg a keresztyénhez hasonlóan hangsúlyos szerepben, de teljesen más értelemben. A buddhizmusban ugyanis a felébredés, a megvilágosodás maga a cél, amit az ember csak maga érhet el (szemben a keresztyénséggel).

A muzulmán hitben a zsidóhoz hasonlóan az általános feltámadás hite él: a feltámadást a végső ítélet követi, majd az igazak a mennyországba, a gonoszak pedig a pokolba kerülnek. Nem zárják ki, hogy Isten bárkit bármikor fel tud támasztani, de Jézus számukra nem Isten Fia.

A hindu vallás szerint Krisna 5000 évvel ezelőtt, 125 éven keresztül élt a földön, majd eltávozása után többször megjelent (fizikai formában is) követőinek. Krisna bármit megtehet szabad akaratából, amibe a feltámadás is belefér.

JÉZUS FELTÁMADÁSÁNAK BIZONYÍTÉKAI

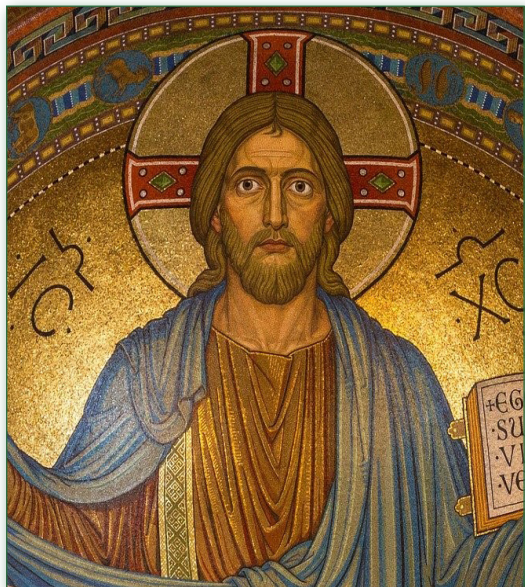
A tudományok terén általánosan elfogadott dolog, hogy azt az elméletet kell elfogadni, amelyik a legjobban alkalmazható magyarázattal szolgál. Jézus feltámadása az egyetlen olyan hipotézis, ami minden bizonyítékot meg tud magyarázni, amit a Szentírás le is ír.

1. Meghalt. Akik Jézust kivégezték, életükkel feleltek azért, hogy a halálra ítélték ne éljék túl a kivégzést. Nem véletlen törték el az ítélték lábszárcsontját vagy döfték át őket dárdával. A római katonák nem finomkodtak: az ítélték élete onnantól fogva nem számított, hogy megszületett a halálos ítélet.

2. Az üres sír. A zsidók – már a korai beszámolók szerint is – elismerik az üres sírt. A Mt 28,11-15-ben olvasunk arról, hogy a zsidók azért, hogy a keresztyénséget megcáfolják, azt állították: a tanítványok ellopták a testet. Van egy további feljegyzés egy keresztyén és egy zsidó közötti vitáról a 2. századból, s abban szintén utalás van arra a tényre, hogy a zsidók állítása szerint a testet ellopták. Tehát nyilvánvaló, hogy a korai zsidók elismerték az üres sírt.

3. A tanítványok nem várták a feltámadást. Sem azt nem értették, amikor Jézus előre megjósolta halálát és feltámadását, sem utána nem úgy viselkedtek, mint akik számítottak volna rá: nagypéntek után rettegve bezárkóztak, reményvesztetten hazaiindultak Emmausba, sőt még akkor is meg voltak lepődve, amikor a feltámadottal találkoztak.

4. Alig néhány nappal azután, hogy rettegve szétfutottak, a tanítványok újra ott vannak Jeruzsálemben, és hirdetik: Feltámadt! Életveszélyes dolog volt ez akkor! Azzal is számolniuk kellett, hogy könnyen Jézus sorsára juthatnak, ami nem lett volna szokatlan abban az időben. Azt pedig nehezen lehet elképzelni, hogy egy olyan hazugságot, amiből semmiféle haszna nem származik az embernek, ilyen állhatatosan védelmez valaki.

A FELTÁMADÁS JELENTŐSÉGE

Sok embert összezavarnak a világon létező különböző vallások. Mindegyik Istentől van? Közelebről megvizsgálva láthatjuk, hogy nem, mert ellentmondanak egymásnak. Nem lehet az összes vallás egyszerre igaz, úgy ahogy 2+2 sem lehet egyszerre 4 és 5. A keresztyénség az egyetlen vallás, amelyik hiszi, hogy Jézus Krisztus egyszerre Isten és ember, ami sok mindent megmagyaráz.

Krisztus feltámadása valódi reménységet ad az örök életre nézve. Az Újszövetség nem csupán azt mondja el, hogy Krisztus feltámadt a halálból, de kijelenti, hogy Krisztus feltámadása minta, amit a benne hívők követni fognak. Akik Krisztusban bíznak, nem csupán lelkek lesznek az örökkévalóság során.

A testünk is feltámad egy napon. Krisztus feltámadásának köszönhetően a hívők egy nap meg fogják tapasztalni a megdicsőült testben való létet az Atya jobbján.

Hogyan állunk

A változások kimenetele kétesélyes, mondja Lukács Attila lelkipásztor, pszichológus, aki szerint mai felgyorsult világunkban sokkal nehezebb szembenéznünk életünk különféle változásaival, mint a rendszerváltás előtti időkben.

– Szükségesek a jó értelemben vett változások az életünkben, vagy jobb a biztoshoz ragaszkodni, a „csak rosszabb ne legyen!” gondolat alapján?

– A jó értelemben vett változások szükségszerűek az életünkben, hiszen ha soha semmi nem változna körülöttünk, akkor nagyon egyhangú, unalmas lenne az életünk. Akkor csak rutinfeladatokat végeznénk, és nem fejlődnének semmit.

Az életünkhöz viszont hozzátartozik a folyamatos fejlődés. Persze, mint minden, így a változás, a változtatás igénye is személyfüggő. Vannak emberek, akik akkor érzik jól magukat, ha valami folyamatosan változik körülöttük és valamin változtatni tudnak, folyamatosan elérhető célokat tűznek ki maguk elé, és vannak olyanok is, akik a biztos jelenhez ragaszkodnak, és a „rosszabb ne legyen” vagy az „ennél sokkal rosszabb is lehetne” gondolatához ragaszkodnak.

– Olyan változásaink is vannak, amelyeket mi magunk kezdeményezünk, például az egészségünk megóvása érdekében: új étrend, sportolás.

– Valóban, olyan változások is előfordulnak az életünkben, amelyeket mi magunk kezdeményezünk az egészségünk megóvása érdekében. A legtöbb esetben sajnos csak akkor kezdünk a fizikai és lelki értelemben vett egészségünkkel foglalkozni, amikor nem érezzük jól magunkat, amikor már baj van. Ekkor a legtöbb és legjobb esetben megijedünk és mindent megpróbálunk megtenni az egészségünk érdekében. Ilyenkor elkezdünk egészségesebben élni, többet aludni, egészségesebben táplálkozni, sportolni, gyógyteákat fogyasztani, terápiákra járni. Még a hit tekintetében is változások következhetnek be. Aki a megbetegedése pillanatáig nem hitt Istenben, az hirtelen keresi az Istennel való közösséget. Fontos lenne mind a lelki, mind a testi értelemben vett egészség tekintetében is a tudatosság, a prevenció, illetve egészségmegőrző programok ismerete.

– Biztonságot, folyamatoságot igénylő életünket nem egyszer komolyan megviselik a változások: betegség, új munka, nyugdíjazás. Hogyan lehet ezeket a változásokat úgy megélni, hogy ne okozzanak sérüléseket?

– Életünk folyamán sok olyan helyzetbe kerülünk, amely kihívást jelent számunkra.

Ilyen lehet egy új munkahely, új párkapcsolat, új lakás, nyugdíjazás stb.

A változások az újdonság iránti várakozás izgalmával járnak, de a bizonytalanság miatt jó adag félelem is együtt jelentkezik a változással. A változások kimenetele kétesélyes. A változás magában foglalja a bizonytalanságot és a kiszámíthatatlanságot is. Ezek mind feszültséget, stresszt okozhatnak.

Fontos tudnunk azt is, hogy az életünkben a változások folyamatosan zajlanak, csak egyes változásokat jobban kezelünk, mint másokat. Például az évszakok váltakozására fel tudunk készülni és elég jól tudjuk kezelni.

A gond leginkább az úgynevezett metamorfózisszerű változásokkal van, amikor újra kell értékelnünk mindent, amit eddig gondoltunk, ami meghatározta az életünket, a világnézetünket. Kicsit úgy kell ezt elképzelnünk, mint amikor a számítástechnikában megalkotnak egy programot, s rájönnek, hogy semmire sem jó, valami más programra van szükség. Ezek a gyökeres változások nagyon nehezek, az élet szinte minden területére kiterjednek és hirtelen zajlanak le. Ezekhez már nagyon nehéz alkalmazkodni. Ilyen például, ha valaki másik országba költözik vagy egy teljesen új munkaterületen kezd dolgozni.

A különböző változások az életünkben csak akkor nem okoznak maradandó sérüléseket, ha megpróbálunk alkalmazkodni hozzájuk. De hogyan?

Több lehetőségünk is van. Először jó, ha készítünk önmagunk számára egy erőforrástérképet. Azaz gyűjtjük össze azokat a készségeket, amelyekkel legyőzhetjük a stresszt.

E készségeinket és képességeinket a változás során fel tudjuk használni.

Másodsorban a pszichológiában ismert tanulásméleteket is vegyük figyelembe, a tanult leleményességet és a tanult tehetetlenséget. Tegyük fel magunk számára a kérdést: hogyan állunk hozzá a változásokhoz? Pozitív attitűdöt tanúsítunk a változással szemben, vagy pesszimistán viszonyulunk az életünkben jelentkező változásokhoz?

Ha úgy érezzük, hogy cselekedeteinket semmi eredmény nem követi, akkor tanult tehetetlenségről beszélünk. Ha viszont nem adjuk fel, keressük a kihívásokat és erőforrásainkat is figyelembe vesszük, akkor sikereket is elérhetünk. Ne feledjük, hogy az a szűrőszemüveg, amin keresztül a változásokat látjuk az életünkben, megváltoztatható!

– A mai felgyorsult, mozgékonyra vált világban azt gondolnánk, könnyebb a különféle változásokkal szembenéznünk, mint például 30 évvel ezelőtt, a rendszerváltás előtt.

– Éppen ellenkezőleg, mai felgyorsult világunkban sokkal nehezebb életünk különféle változásaival szembenéznünk, mint a rendszerváltás előtti időkben. Akkor egy egészen más, mondhatnánk azt is, hogy kiegyensúlyozottabb életet éltek az emberek, mint manapság.

Nagyobb volt az összetartás az emberek között. A rokonok, a barátok, a munkatársak sok esetben olyanok voltak, mint egymás testvérei. Nem volt ekkora nagy széthúzás, hanem az emberek kölcsönösen segítettek egymásnak.

A közösségnek valójában megtartó ereje volt. A munkahelyek biztos pontot jelentettek az emberek életében. Mára már mindez megszűnt, s a biztonság helyébe sok esetben a létbizonytalanság lépett, mind a munkahely tekintetében, mind más vonatkozásban.

– A túl sok és túl gyakori váltás nem üthet vissza az életünkben? Például a gyakori válás, munkahely-változtatás, költözés?

– A túl sok és gyakori váltás nincsen jó hatással az életünkre, hiszen ha váltás váltást követ, akkor nem tudunk kiteljesedni, fejlődni egy adott pályán vagy munkakörben. Ennek ellenére a váltás mai világunkban szükségzerű is, hiszen ha egy adott munkahelyen nem keresünk annyit, amennyi a családnak eltartásához szükséges, akkor akarva-akaratlan is jobb lehetőségek után kell néznünk.

A váltások természetesek kihatnak magánéletünkre, magánéleti konfliktusokhoz, párkapcsolati krízisekhez, váláshoz vezethetnek. Nagyon rossz hatással lehetnek ráink a költözések is, mivel egy idő után belefáradhatunk ebbe a folyamatos „csomagolj be mindent és

a változásokhoz?

csomagolj ki mindent” állapotba. A sok költözés egy idő után még a legjobb alkalmazkodóképességű embert is megviselheti, stresszel töltheti el, megterhelheti.

– A nyugdíjba vonulást sem egységesen ítéljük meg. Van, aki siettetné, mások tartanak tőle, kitolnák. Ez személyiség kérdése? Egyáltalán hogyan lehet „jól” nyugdíjba menni?

– A nyugdíjazás egy fordulópont jellegű változásnak tekinthető az ember életében. A nyugdíjba vonulás kezdete társadalmunkban az időskor kezdetét jelenti. Több kutatás is arra mutatott rá, hogy amikor az embereket radikálisan nyugdíjazzák, az sok negatív következménnyel jár együtt.

A produktív emberekből improduktív embereket farag a nyugdíjba vonulás időszaka. A nyugdíjba vonulás nem csak a jövődelmet csökkenti, hanem az önértékelést is rombolja nagyon sok esetben. A nyugdíjas életforma az életheletőségeket is beszűkíti, mivel a munka világából kikerülve sok ember úgy érzi, hogy értéktelen, haszontalan, rá már senkinek sincs szüksége.

Sok esetben időskori depresszió is kialakul. A helyzetet csak súlyosbítja, ha a nyugdíjazott ember elveszíti házastársát és a testi egészsége is megromlik. Fontos, hogy az idős ember valamilyen pótaktivitást keressen magának. Ahhoz, hogy az életében az egyensúlyt újra megteremtse, jó, ha valamilyen szabadidős tevékenységet talál magának, ami örömet szerez neki.

Jó, ha egy közösséghez csatlakozik, ahol hozzá hasonló idősokkal kellemesen töltheti el az idejét. De idős korban a nagyszülői szerep felvállalása is igazi öröm forrása lehet.

A nyugdíjba vonulással egy átalakulási folyamat következik be az ember életében. Öt olyan lépést sorolok fel, amely segít az idős embernek megteremteni az új élet alapjait.

1. Be kell ismernie, hogy valaminek vége. Ez azt jelenti, hogy szembenéz a realitással: „Igen, nyugdíjba vonultam.”

2. Gyászolja meg a veszteséget, vagyis fogalmazza meg a veszteséggel kapcsolatos érzéseit, a haragot, félelmet, visszautasítást.

3. Ismerje fel a pozitív hatását annak, hogy valami befejeződött. Becsülje meg ezt az élményt azzal, hogy megköszöni, amit kapott tőle. Nagyon kevés olyan dolog van, ami kizárólag rossz.

4. Vegye észre és ismerje el, hogy életében szabad terek nyíltak, hogy azokat új lehetőségekkel töltsen meg. Mire ezzel a lépéssel végez, valószínűleg már kiegyensúlyozottabbnak, összeszedettebbnek érzi magát.

5. Most már üdvözölni tudja az új lehetőségeket. Cselekedjen! Összpontosítson, szedje össze az energiáját, teremtsen meg,

amit akar, és menjen tovább! Az élete folytatódik.

A nyugdíjba vonulás is személyiségfüggő, mint sok más dolog az életben. Jól nyugdíjba menni csak úgy lehet, ha az ember nagyon racionálisan gondolkodik és belátja, hogy életének egy szakasza lezárult, és egy új szakasza kezdődik. A nyugdíjaskor az élet újabb szakasza, amely lehet szép is, ha pozitívan viszonyulunk hozzá.

– Maga az internet is változtat minket? Sokan mondják, van egy facebook-arcunk, amit kifelé mutatunk és van a valóság. Vagyis a kettő nem ugyanaz.

– Valóban így van, az internet is megváltoztathat bennünket. A Facebook-on, Instagram-on pozitív színben szeretjük önmagunkat feltüntetni, a legjobb képeket, a pozitív dolgokat tesszük fel az oldalunkra vagy osztjuk meg barátainkkal. Az ember tökéletesnek akarja önmagát és életét láttatni. Ez az úgynevezett Facebook-arcunk. A Facebook és a valóság között viszont nagyon sok az eltérés. Hiszen mindannyian emberek vagyunk, egyikünk sem tökéletes, mindannyiunknak megvannak az erősségei és gyengeségei, örömteli és szomorú pillanatai.

– A másik példa az internetes közbeszéd. Mintha a neten kevésbé figyelnénk a jómodorra, az udvariasságra, mint egyébként. Időnként még egyházi emberektől is olvasni durva kirohanásokat.

– Mivel az internet többnyire egy személytelen dolog, az emberek úgy gondolják, hogy az interneten megengedhetnek maguknak olyan viselkedést, nyelvezetet, szóhasználatot, amelyet a személyes, négy szemközti kommunikáció során egyébként nem engedhetnének meg maguknak. Ennek következtében nagyon sok Facebook-os hozzászólásnál azt lehet látni, hogy mellőzi a jómodort, az udvariasságot, műveltséget, empátiát és jólneveltséget.

– A lelki megújulás, a megtérés, az elkötelezett hitelet milyen hatással lehet a környezetünkre, testünkre és lelkünkre?

– A lelki megújulás – vagy másképpen mondva a testi-lelki feltöltődés – nagyon pozitív hatással van ráink és környezetünkre egyaránt. De miért van szükségünk lelki megújulásra, feltöltődésre?

Azért, mert a hétköznapiok folyamán nagyon sokszor kimerülünk és nem találjuk helyünket a világban. A feltöltődésnek sok formája lehetséges. Sokat segíthet számunkra a feltöltődésben, ha kimegyünk a természetbe, erdőbe, hegyekbe, vízpartra. A természet szépségeinek megcsodálása segít elfeledtetni velünk a hétköznapiok sok nyűgét, baját. Pihentet, kikapcsol, megújítja erőnket, feltölt bennünket.

Az alvás szintén segít a feltöltődésben, hiszen az alvás alatt anyagcserénk lelassul, így szervezetünk fel tud töltődni. A mozgás öröme, a sport szintén segít a stressz levezetésében, a testi-lelki feltöltődésben. Az utazás ugyancsak segít: utazás során sokat gazdagodhatunk, megismerhetünk új országokat, azok nevezetességeit, rálátást kaphatunk sok mindenre, amire eddig nem is gondoltunk volna.

Az alkotás öröme úgyszintén hozzásegít bennünket a lelki megújuláshoz. Festhetünk, verset írhatunk, fotókat készíthetünk amatőrként is. Feltölthet bennünket az is, ha kézzel készítünk ajándékokat szeretteinknek. Mindezzel nem csak magunknak szerzünk örömet, de egészen biztos, hogy párunk, gyermekeink, barátaink is értékelni fogják erőfeszítéseinket.

Jó idő közeledtével a szabadban tudunk kerteteszteni, ami szintén feltölthet bennünket. A feltöltődésnek számtalan formája van, csak kreativitásunk szabhat határt.

A megtérés, az elkötelezett hitelet ugyan csak nagyon jókékon hat a testünkre, lelkünkre. A megtérés 180 fokos fordulatot jelent az ember életében: elhatározzuk, hogy

teljesen hátat fordítunk múltbeli életünknek, s a mi Istenünkkel egy teljesen új életet kezdünk el élni, az Ő akarata szerint.

Az elkötelezett hitelet szintén feltételezi a mi Istenünkkel való állandó közösséget, kapcsolatot, amihez hozzátartozik az istentiszteletek látogatása, a mindennapi imádság, a gyülekezeti életbe való bekapcsolódás, aktív szerepvállalás.

FÁBIÁN TIBOR

Így lesz a gondolatból Harangszó

Immár 30 éve tarthatjuk kezünkben a Harangszót, de tudják-e, kedves olvasóink, hogyan készül az újság? Mivel ilyen hosszú időn át kitartottak és támogattak bennünket, úgy gondoltuk, bepillantást engedünk a „kuliszszak mögé”. Csapatunk összetétele változott az évtizedek során, ettől függetlenül a kiadó (Királyhágómelléki Református Egyházkerület), a szerkesztőség és a nyomda munkatársai mindig szorosan együttműködtek.

ÍHLETBŐL KÉZIRAT

Első lépésben a laptervet, azaz az aktuális szám témáját a felelős szerkesztő javasolja. A lap szerkesztőségi tagjainak megvan a maguk rovata, amelyen belül megközelítik az adott témát. De a felelős szerkesztő osztja ki a rendszeres lapkészítők között a cikkbe öntetendő témákat, megközelítési irányokat.

A szerzők igyekeznek aktuálisak lenni, pontos információkat, illetve meghatározó érdekességeket közölni. Olykor egy-egy ötlet – vagy ha úgy tetszik, az ihlet – vacsora, séta, egyéb téren végzett munka közben érkezik. Az így felmerülő gondolatokat gyorsan lejegyzik, majd kutatómunka nyomán megírják a cikket. Ezt hívjuk kéziratnak. A kézirat nem kézzel írt „fecnit” jelent, hanem közlésre szánt, gépelt, kész szöveget.

A kéziratot a munkatársak előre meghatározott időre (lapzártá) elküldik a felelős szerkesztőnek, s ő összeállítja a lapot. A beérkezett kéziratokat a szerkesztő átolvassa, majd gondozza. Ez azt jelenti, hogy a cikkeket témába illeszti, átfogalmazza, megvágja vagy kibővíti. Megszámolja a bekezdéseket, a leütéseket, megszerkeszti a címeket, szövegeket és a képeket. A gondolati egybeszerkesztéssel egyidejűleg technikailag is előkészíti a szöveget és képeket arra, hogy mind a tizenhat oldal harmonikus egészet alkosson.

JAVÍTÁS ÉS TÖRDELÉS

A gondosan előkészített, lecsupaszított szöveg- és képanyagot a felelős szerkesztő továbbítja a nyomdai előkészítéshez: korrektorhoz, tördelőhöz.

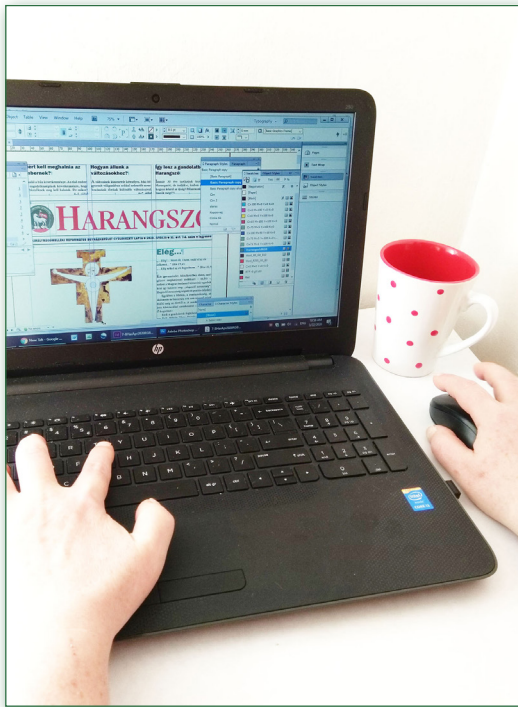
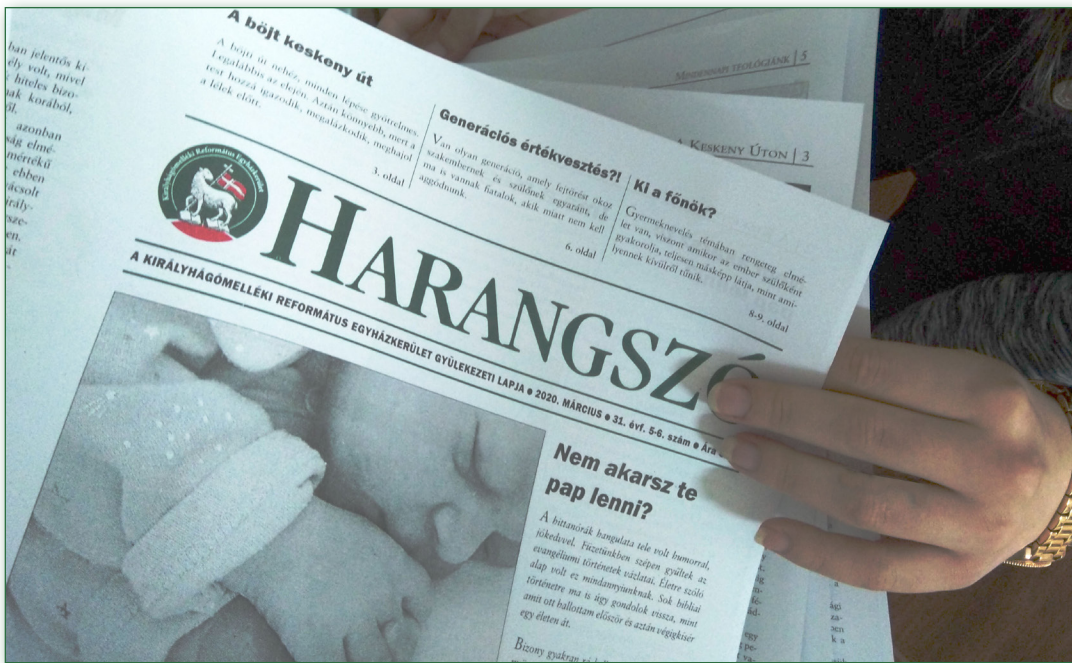
A korrektor kijavítja az esetleges fogalmazási, tartalmi, helyesírási, leütési és nyelvtani hibákat, rendezi az írásjeleket, tördelésre előkészíti az immár egyetlen, nagy kéziratot.

Következik a tördelés, ezt számítógépes programmal a tördelőszerkesztő végzi. Az ő dolga oldalakra rendezni a címeket, szövegeket, illusztrációkat, hogy az újság átlátható, olvasható és esztétikus legyen.

A tördelőszerkesztő vezeti az olvasót, önöket. Azért dolgozik, hogy az egészben – képek és szövegek összességében – megláthassák az üzenetet, feltöltsön, kikapcsoljon és igazi élmény lehessen az újság olvasása.

LETISZTULT KÉP

A felelős szerkesztő véglegesíti az újságot. Szükség szerint még csiszol rajta: a cikkeknél, ha szükséges, képet cserél, címet változtat, ellenőrzi a lap- és oldalfejléceket, aláírásokat, impresszumot.

KRAFTSIK-PETRIKÓ SÁRA

Mindezek után nagyon fontos, hogy nyomtatás előtt valaki még egyszer elolvassa a lapot, hogy utána lehetőleg hibátlanul jusson el az olvasóhoz a letisztult kép és üzenet. Az első olvasót nevezzük „tisztafejnek”.

Nyomtatás előtt és a nyomdagépre előkészítve a mesteroldalakat a nyomdász oldalpárkonként helyezi a nyomdai lemezekre. A lemezeket levilágító gépbe helyezi, majd vegyszerrel, mint egy filmet, előhívja. A lemezt, a festéket és a papírt nyomdagépbe helyezi, és mehet is a nyomtatás.

Mivel egyszerre csak egy színt lehet ki nyomtatni, először a zöld festéket és a hozzáillő lemezt használja, majd gépmosás után a pirosat. Utolsóként nyomtatja a fekete színt. Minden alkalommal, festékcserékor a nyomdai lemezt is cserélni kell, a papírt pedig újra és újra vissza kell tenni.

UTOLSÓ SIMÍTÁSOK

A kinyomtatott íveket a nyomdászsegéd laponként sorba teszi, mintegy utolsó simítás-ként összehajtja, megszámozja, becsomagolja és postázza.

Az esperesi hivatalokhoz megérkezett Harangszó-csomagokat megrendelések alapján osztják szét a lelkipásztorok között, ők elviszik a szolgálati helyükre és kiosztják vagy árusítják a gyülekezeti tagok számára.

Ilyen hosszú utat tesz meg a Harangszó a gondolattól a betűig, mielőtt kedves olvasóink kezébe kerül. E folyamat során mi csak egyengetjük az útját az üzenetnek, mely majd az olvasók élethelyzeteiben segít válaszra, vigaszra, megerősítésre lelni.

Változás – változatosság

(legfőképpen gyermekszemmel)

Annak ellenére, hogy legtöbben szeretjük a változatosságot, a változásoktól félünk, mert ezek bizonytalanságot okoznak. Hozzá kell tennünk, hogy a felnőttek és a gyerekek különbözőképpen élik meg a váltásokat. A kicsinyekre külön oda kell figyelnünk.

MUNKAHELYI VÁLTOZÁS

Vegyük a családoso munkahely-változtatását. Sokkal egyszerűbb a helyzet, ha nem kell lakóhelyet váltani. De még akkor is van a családnak feladata. Hiszen ami az elején egy jó kis kalandnak és alig várt változásnak tűnhet, az rengeteg kihívás elé állítja a családtagot, amint belépett az új munkahelyre: alkalmazkodnia kell, be kell tanulnia. Előfordulhat, hogy sokkal fáradtabb, ingerültebb lesz az első hetekben, hónapokban otthon, hiszen sok új dologgal fog találkozni nap mint nap.

Nagyon fontos a család megértése, segítsége, valamint türelme, hogy átlendüljön a munkahelyet változtatott családtag ezen a nehéz időszakon.

Más a helyzet akkor, ha a munkahelyváltozás költözéssel is jár. Hiszen ilyenkor családi, baráti kapcsolatok lazulnak fel vagy alakulnak át, ráadásul a család minden tagjának meg kell szoknia az új környezetet.

A költözés a gyerek számára egészen más élmény, mint a felnőtt számára. A szülők elsősorban a racionális dolgok miatt idegeskednek: hogyan tudnak majd idejében összepakolni, milyen nehéz lesz felvinni a bútorokat az emeletre, be fog-e férni az összes csomag az új lakásba, mikortól lesz netkapcsolat, milyenek lesznek a szomszédok... A sok intéznivaló mellett nem jut idő az érzelmi veszteségek boncolgatására.

Ám gyerekszemmel a költözés nem más, mint döbbenetesen fájdalmas búcsú sorozata. Azt gondolnánk, hogy a gyerek rugalmas: a család a legfontosabb viszonyítási alap számára, és mindegy, hogy hol alszunk, lakunk.

Pedig érdemes figyelni arra, hogy mit érez a kicsi, még akkor is, ha nem beszél róla. Ha alaposan felkészítjük, és időt adunk arra, hogy megszokja a változás gondolatát, sokkal kisebb lesz a fájdalma.

KÉSZÜLŐDÉS, KÖLTÖZÉS, LETELEPEDÉS

A költözésnek három fő szakasza van: a készülődés, a költözés napja és a letelepedés időszaka. Érdemes mindháromba aktívan bevonni a gyereket.

A készülődés idején a legfontosabb, hogy tudatosítsuk a gyerekekben: a változás nagyon is jó. Ehhez nyugodtan nagyítsuk fel az új

hely gyerekbarát előnyeit: a kertet vagy azt, hogy közel van a parkhoz, külön szobát kap, vagy a nagy konyhában együtt tud reggelizni az egész család, apa hamarabb hazaér a munkából, vagy így többször láthatjuk a nagyt.

Ezzel párhuzamosan nyomatékosan szögezzük le, hogy a régi jó dolgok az életéből átkerülnek az új helyre is: a régi ágya, a játéka, a szeretett poszter a falon, a kistányérja, amiből enni szokott. Nagyon fontos, hogy a gyerek holmii mind megmaradjanak és túléljék a költözést.

Szintén fontos, hogy a gyerek ott legyen a költözéskor. Másképp komoly szorongások alakulhatnak ki benne, és lehet, hogy félni fog elmenni otthonról, mert azt hiszi, hogy egyszerűen csak eltűnhet, amit nem lát.

A költözés izgalmas kalanddá alakulhat a gyerek számára, amelynek során megtapasztalhatja a változás stációit, és rácsodálkozhat a dolgok változékonyságára. A szobára, amely hirtelen kiürül, és sokkal nagyobbak látszik, az új lakásnak, amely lassan megtelik az otthoni dolgokkal.

Élmény az, hogy ma papírtányérból eszünk a házhoz rendelt vacsorát, mert nincsenek meg az edények, és milyen furcsa az új vécré ülni.

Ha adunk egy kis időt neki, hamarosan azt hallhatjuk, hogy örömmel meséli, milyen az új helyen lakni. És ahogy telnek a hetek-hónapok, lassan belakja az új lakást is.

VÁLÁS

Hogy hogyan tudják feldolgozni a válást a szülők és a gyermekek, attól is függ, milyen a családban a kommunikáció. A legtöbb házastárs úgy „oldja meg” a problémákat még házasságban belül, hogy nem beszél róla, nehogy a gyerek sérüljön. Nem vitáznak a gyerek előtt, hogy az ne hallja, miközben a hangulat napokig puskaporos, a gyermek feszült a családban levő légkör miatt, s a végén kitör a botrány valami teljesen banális dologból kifolyólag, mivel az igazi problémát elfojtják.

TITKOKTÓL MENTESEN

A kulcs mindig a nyílt beszélgetés. Ha egy családban nincs tabu, az gyógyító erejű lehet, mivel a titkok rombolják a lelket, a kapcsolatokat.

Az, hogy hogyan lehet megóvni a gyermeket egy többszörösen változó helyzetben, mindig az adott körülményektől függ. Nagymamához költöznek-e, vagy egy teljesen idegen helyre?

Sokféle változó lehetséges egy ilyen történetben, de azt mindenképpen érdemes elmondani a gyerekeknek, hogy mi is tudjuk, hogy jobb lenne, ha az élet nem így alakult volna, és korábban mi is másképp képzeljük el.

Mivel a gyerekek váláskor megrendül a teljes világképe, előnti őt a színtiszta bizonytalanság. Sok gyerek hajlamos azt hinni, hogy miatta bomlik fel a szülei házassága: bűntudata van, és megijed, hogy őt is elhagyhatják. Ezért is kell a konkrétumokba kapaszkodni, amikor a válásról beszélgetünk vele.

Például ha apa elköltözött, akkor nem szabad a gyereket távol tartani az új lakástól – főleg nem bosszúból, ami sajnos gyakran megtörténik. Anya minél előbb vigye át, és mutassák meg neki az új szobáját, hogy a gyerek lássa, apa életében is van még helye, őt nem hagyták el.

Elvált felek sokszor hajlamosak úgy beszélni egymással, mintha mindig is gyűlölték volna a másikat. Teljesen elfeledkeznek arról, hogy volt az életükben egy nagyon is hosszú szakasz, amikor rokonszenvenvel fordultak egymás felé, és ez nagy hiba. Váláskor mindenki érdekét szolgálná, ha azt éreznék – és ki is mondanánk –, hogy „nem ezt akartuk, szörnyű, hogy így alakult, de most már ez az életünk”. A gyerekeknek pedig fontos hallania, hogy mindig szeretni fogják, mert éreznie kell, hogy általa a szülők is össze vannak kötve, nem hullik szét minden.

Vannak változások, amelyek jók, jót is hoznak, csak meg kell szokni őket, de vannak változások, melyeket nagyon nehéz feldolgozni. Fontos az egymásra figyelés, a szeretet, az, hogy aki szenved, meghallgatásra találjon. Legyünk támaszai egymásnak a nehéz időkben.

A kiskelyhes úrvacsorázás

Egyre gyakrabban fellángoló vitás kérdés, hogy úrvacsora alkalmával egy közös kehelyből, vagy több kiskehelyből igyák-e bort. Melyik a helyes, illetve milyen szempontok szerint kell(ene) mérlegelnünk? Fontoljuk meg az alábbiakat!

DR. GAÁL GEDEON SEBÉSZ-HÁZIORVOS
ORVOSI SZEMPONTJAI

Az orvostörténelemben egy kicsit visszanyúlva, példaként említhető a magyar szülésprofesszor Semmelweis Ignác esete, akit az anyák megmentőjének is hívnak, hiszen rájött, hogy mielőtt a szülőanyákhoz nyúlnak, kezet kell mosni például klóros vízben, és így szinte teljesen megszűnt a gyermekágyi lázban meghaltak száma.

Akkor még azt sem tudták, hogy létezik baktérium, a vírust pedig pláne nem ismerték, hiszen nem látta senki, mikroszkóp sem volt, a vírus egyébként is csak elektronmikroszkóppal látható. Ezért még az akkori tudós professzortársai sem hittek neki, sőt „bolondnak” gondolták és elmeegógyintézetbe záraták (Bécsben). Többször is meg akart szökní, küzdött a szabadságáért, az igazáért, de többször is megverték, illetve kényszerzubonyba helyezték és visszadobták. Bordatöréseket szenvedett, légmellben és sebfertőzésben ott halt meg. Majd évtizedek múlva döbbsent csak rá az emberiség, hogy léteznek mikroorganizmusok (mint baktérium és vírus) és ezek ellen „harcolnunk” kell. Fertőtlenítőszeresek és védőoltások fokozatos bevezetésével lehetett csak védekezni ellenük. Később rehabilitálták is Semmelweist, mára már egyetemet neveztek el róla Budapesten (SOTE).

AZ ELLENÁLLÓK

Mint minden, az orvostudomány is fejlődik, nem hasonlítható össze a 33 évvel ezelőttivel. Egyre több baktériumot és vírust fedeznek fel.

A baktériumok ellen egyre több antibiotikummal védekezünk, a vírusok ellen pedig a szervezetünk védekezését stimuláljuk, ezt a célt szolgálják a különböző védőoltások. Így tűnhetek el bizonyos betegségek az életünk-ből, mint például a járványos gyermekbénulás, szamárköhögés, tetanusz, tbc stb.

A kórokozók is egyre többet alkalmazkodnak az antibiotikumokhoz, és van olyan baktérium, amely a ma ismert legtöbb antibiotikumnak ellenáll. Ilyen az MRSA (Methicillin-resistant Staphylococcus aureus), amely a kórházakban is nagy gondot okoz. De van, aki ennek a hordozója, ám csak akkor betegíti meg a szervezetét, ha valamilyen oknál fogva legyengül az immun-

rendszere. Ezt könnyen el lehet kapni poháron (nyálon) keresztül.

A vírusok közül hadd említsem meg a hepatist (májgyulladást, sárgaságot okoz), amely szintén elkapható így. Ráadásul ennek létezí A, B és C formája is, de csak kettő ellen van védőoltás.

Nagyon sok és egyre több víusról derül ki az is, hogy daganatos, illetve rákos betegséget okoz, például a leukémia bizonyos formáit, a HPV (Humán papillomavírus) pedig méhnyakrákot okoz.

Több olyan vírus is létezik, amely lapang a szervezetünkben és csak évek múlva jelenik meg betegségként, tehát azt sem tudjuk, hogy megfertőződünk vele.

Folytathatnám még a különböző száj- és nyálkahártya-fertőzésekkel, mint a herpesz vagy az afta. A fentiek csak kiragadott példák, korántsem a nyállal terjedő kórokozók teljes listája. Egyébként meggyőződés, hogy egyre több betegségről, főként daganatos betegségről fog kiderülni, hogy vírus okozza.

Igaz, hogy a templomban is tömegben vagyunk, ahol sokan köhögnek és tüsszentenek, mint a buszokon, vonatokon vagy villamosokon, de az a levegőbe porlasztódik, felhígul, és ha belélegezzük, akkor elkaphatjuk ugyan, attól függően, hogy kinek milyen erős az immunrendszere, de mégsem ugyanaz, mint amikor közvetlenül egymás után iszunk ugyanabból a kehelyből.

A fentieket figyelembe véve a külön poharas szertartást javaslom. Semmivel sem leszünk attól kevésbé összetartozók, ha egyébként a szívbeli-lelki összetartozás hajlama megvan bennünk a hit által – mondja dr. Gaál Gedeon sebész-háziorvos.

DR. GAÁL BOTOND EGYETEMI
TANÁR TEOLÓGIAI SZEMPONTJAI
A KISKELYHES ÚRVACSORA BEVEZETÉSÉVEL
KAPCSOLATBAN

Református felfogás szerint az istentisztelet nem más, mint a gyülekezet találkozása a feltámadott Úr Jézus Krisztussal. Azt valljuk, hogy az Isten után vágyakozó embernek ő maga ajándékozza magát Lelkének erejével, s ez teszi a hívő embert az istentisztelet aktív részesévé, ugyanakkor pedig az emberi közösséget gyülekezetté formálja.

A Krisztussal való találkozás központi eseménye az igehirdetés hallgatása és a sákramentumok kiszolgáltatása. Ezekben az élő Krisztus a Szentlélek ereje által valóságosan is jelen van az övéi között (Mt 18,20).

KRISZTUS JELENLÉTE

Az őskeresztyének után következő közel másfél ezer éves vita lényege az volt, hogy bár mindegyik csoport vallotta Krisztus valóságos jelenlétét, ezt különféleképpen értelmezték, illetve tanították.

Hozzánk közel eső példa a római katolikus testvérek álláspontja már a 9. és 10. századtól kezdve, hogy Krisztus az úrvacsora jegyében a maga teljes valóságában jelen van. Ez az átlényegülés vagy átlényegítés.

Ezt a reformátorok és őket követően a reformáció egyházai nem fogadták el, mivel nem bibliai tanítás.

A protestánsok körében is folyt vita arról, hogyan értelmezzék Krisztus valóságos jelenlétét az úrvacsorában. Ez ma is egyik fő választóvonal az egyes felekezetek között.

orvosi és teológiai szempontjai

Az úrvacsora értelmezésének óriási irodalma van. Ezen belül a református álláspontnak meglehetősen tekintélyes a szerepe, miszerint az úrvacsorában a feltámadt Úr van jelen.

Ez jelenti a teljes Krisztust, aki olyan valóságosan jelen van az övéivel, mint ahogyan az úrvacsorában a hívő ember magához veszi a kenyeret és a bort. Úgy van jelen, hogy ő maga adja az ajándékot, és ő maga az ajándék is egyben. Úgy valóság, mint ahogyan magunkhoz vesszük a jegyeket és elfogyasztjuk.

Mindezt a Szentlélek ereje biztosítja, aki egy az Atyával és a Fiúval öröktől fogva.

A HIRDETETT ÉS A LÁTHATÓ IGE

A gyülekezet jelenlétében végbemenő istentisztelet két központi eseménye az igehirdetés (*verbum praedicatum*) és a sákramentumok kiszolgáltatása (*verbum visibile*).

Ez utóbbit „látható igének” is szokták nevezni. Mármost mindkettő, tehát a hirdetett ige is és a látható ige is az Istennel és egymással való közösség megélését van hivatva biztosítani.

A hirdetett ige, a prédikáció nem szent beszéd, hanem egy adott ígerész alapján Isten üzenete hozzánk. Ebben a teremtettségi mi-voltú világunkban rá vagyunk szorulva arra, hogy egy embertársunk, azaz egy lelkész által halljuk az Isten üzenetét.

Az úrvacsorában különösen is érezhetjük, hogy személy szerint hozzánk szól az ige, tehát az istentisztelet maga *opus Dei*, azaz Isten munkája rajtunk.

Az igehirdetés az emberi élet legváltozatosabb területeihez nyújt tanácsot, ad tanítást, segít a döntésben, irányt mutat, vigasztal, megerősít, jó hírt közöl stb. A sákramentumban viszont az Úr Krisztus egy olyan jelbeszédet hagyott ránk, amelyben külön felhívta a figyelmünket arra, hogy „ez cselekedjétek az én emlékezetemre”, azaz a hirdetett igében is keressük meg azt, hogy a lényeg mindig Krisztus áldozata.

AZ ÚRVACSORA TELJES ÉS SZEMÉLYES
TALÁLKOZÁS

Ami az úrvacsorát illeti, ez a sákramentum igénybe veszi az egész testi-lelki-szellemi mi-voltunkat azáltal, hogy ténylegesen is eszünk és iszunk. Az igehirdetést meg lehet hallgatni, értelmünkkel követni, szemünkkel látni a szónokot, és ezt fel lehet fogni egy intellektuális örömmel, igénynek, gondolatkeresésnek, és még nem is biztos, hogy magunkra kell venni, de az úrvacsora esetében ez nem így van.

Éppen ez által akar figyelmeztetni a mi teremő és megváltó Urunk, hogy a Vele való találkozás nemcsak a lélek ügye, nemcsak egy gondolat vagy röpke életérzés, hanem az egész ember találkozása az ő teremő és megváltó Urával.

Ha belegondolunk abba, hogy mi az életünket Isten kegyelméből kaptuk ajándékképpen, akkor ez az úrvacsora alkalmával felerősödve jelenik meg egész személyiségünkben, gondolatainkban. Ugyanis a prédikáció alatt a gyülekezet egy tagjaként hallgathatom az

evangéliumot, az ige üzenetét a lelkipásztorom közvetítő tolmácsolása által. De amikor oda járulok az úrasztalához, akkor én vagyok személy szerint az, aki bizonyosságot teszek a feltámadt Krisztusomról.

Kiállok a gyülekezet elé és ezzel megvalom hitemet, egymagam állok szemben Jézus Krisztussal, aki engem kegyelmével megajándékozott és fogja a kezemet, intézi sorsomat, vezetí életemet. Ekkor teszem nyilvánvalóvá, hogy a hirdetett ige nekem szól.

Ilyenkor tapasztalja meg az ember azt, hogy az igehirdető lelkész szinte a háttérbe lép vissza, és mintha maga a jelen lévő Úr Jézus személyesen adná nekem az életnek kenyerét (Jn 6,35.58), és saját kezével nyújtana nekem a pohárt, az életnek vizét. (Jn 4,10; Jel 21,6; 22,17)

NEM A POHÁR SZÁMÍT

Jézus különösen is szeretett a kor nyelvén értehetően beszélni, ezért használt oly sok példázatot, hasonlatot, metaforát és olykor teljes metaforát.

Egy ilyen teljes metafora az is, hogy „ez az én testem”, „ez az én vérem”. Ekkor Krisztus a kenyeret és a bort önmagával azonosította.

Tehát nem a poharat, hanem a benne lévő bort. A pohár tehát az úrvacsora lényege tekintetében csak járulékos eszköz. Sokszori említése annak a kornak a kifejezőeszköze, s a pohár szó a benne lévő bort jelenti.

Próbáljuk az egész úrvacsoráról szóló bibliai tanítást a maga egészében értelmezni, a lényegét feltárni, a velejét előhozni, ugyanis ekkor fogjuk látni, hogy ehhez képest a formai dolgok csak másodlagosak. A pohár kérdése is az.

Ott és akkor is Jézus a bort azonosította önmagával, ezért ha erre a lényegre összpontosítjuk figyelmünket, akkor nyugodtan megengedhetjük azt, hogy óvatosságból valakik a közös kehely helyett külön kehellyel vegyék az úrvacsorát.

Járványt nemigen jegyeztek föl a közös kehely használata kapcsán, de tudunk sok esetről, amely fertőzést okozott, csak az illető gyülekezeti tagok nem tettek emiatt szemrehányást, mert nem akartak zavart okozni a gyülekezetben.

Személyes véleményem, hogy megérett az idő egy új rendtartás elkészítésére, amelyben már az úrvacsora vételekor mind a közös kehely, mind pedig a külön kehely választását az úrasztalához járuló hívek lelkiismeretére kell bízunk.

DR. GAÁL BOTOND,
a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanára,
a Dogmatikai Tanszék nyugalmazott professzora,
a Magyar Tudományos Akadémia doktora

Fáklyaként szolgáltak – Lankadatlanul a görögkatolikusokról

A soron következő Lankadatlanul-on, azaz a Szatmárnémeti-szigetlankai Református Egyházközség idei első nyitott bibliaóráján, a böjti időszak küszöbén, a görögkatolikus egyházzal ismerkedhettek meg tüzetesebben mindazok, akik elérkeztek az eseményre.

A szigetlankai református templomban, Rácz Ervin szigetlankai református lelkipásztor meghívására, ifj. Pallai Béla nagypeleskei görög katolikus parókus ismertette egyházának jellegzetességeit, kicsit részletesebben beszélve a 2019-ben Romániában boldoggá avatott vértanú püspökökről.

FELSZÁMOLÁS EGYESÍTÉSSEL

Varga Tamás Sándor gyakornok lelkipásztor igei köszöntése után hangzott el az előadás a mártírokról, akik fáklyaként szolgáltak.

A második világháború után Romániában is berendezkedő kommunista hatalom valláspolitikájában az első pillanattól kezdve követni kívánta a szovjet példát. Ennek egyik legfontosabb eleme a görögkatolikus egyház felszámolása volt – mondta ifj. Pallai Béla.

Az egyházakat totális ellenőrzés alatt tartó kommunista vezetés nem tűrhette, hogy olyan vallási közösségek is működjenek az országban, melyeknek vezetői az ellenséges nyugaton élnek. Mivel a görögkatolikus egyház egyik legfontosabb jellemzője a római pápához való kötődés, ennek felszámolása az elsődleges valláspolitikai célok közé került.

A felszámolás módja az unió fölmondása és a görögkatolikus közösségek erőszakos

egyesítése az ortodox egyházzal egy erővel és megfélemlítéssel megrendezett „zsinaton”.

Példaként az ukrán görögkatolikus egyház 1946-ban levezényelt erőszakos felszámolása szolgált. Nem sokkal később Romániában is hasonló kegyetlenséggel semmisítették meg a görögkatolikus egyházat.

KITARTOTTAK

Ebben az alattomos küzdelemben a kommunista hatalom elsődleges célpontjai a püspökök voltak. 1948. október 29-re virradóra hét görögkatolikus főpásztort tartóztattak le törvénytelenül. A letartóztatás, majd a szűnni nem akaró kihallgatás és kínzás célja az volt, hogy a megtört püspökök tagadják meg katolikus hitüket és csatlakozzanak „önként” az ortodox egyházhoz.

A kommunista hatalomnak mindenképpen szüksége lett volna legalább egy püspök-

re, akit felhasználhattak volna a görögkatolikus egyház felszámolására megalkotott színjátékhoz. Azonban a kínzások és a fenyegetések mellett hiába ígérték a püspököknek vezető szerepet az ortodox egyházban, jó pásztorként mindannyian kitartottak a Rómához való hűségben.

Vállalták a kínzásokat és – ha kellett – elfogadták a halált. Példájukkal nemcsak a korabeli görögkatolikus egyház híveit erősítették meg, hanem napjainkban is világító fáklyaként mutatnak utat: Vasile Aftenie (1899–1950), Valeriu Traian Frențiu (1875–1952), Ioan Suci (1907–1953), Tit Liviu Chinezu (1904–1955), Ioan Bălan (1880–1959), Alexandru Rusu (1884–1963), Iuliu Hossu (1885–1970).

Az előadó beszélt még egyházának sajátosságairól és jelenlegi helyzetéről. Fontos volt hallani mindezeket a református híveknek, mivel sokan vegyes családban éppen görögkatolikusokkal élnek.

Az előadás után Kupán Erzsébet szavalata lelkesített: „Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában...” Közben pedig a Lanka Duó énekei által is feltöltötte Isten a jelenlevőket: „Meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, Sem démonok és semmilyen hatalmasság, Sem amik most vannak, sem amik jönni fognak, Sem magasság, sem mélység többé már, Soha semmi, semmi nem választhat el, Örökké tartó szerelmedtől, Istenem, Amit adtál a te egyetlen fiadban, A mi Urunk Jézus Krisztusban.”

RÁCZ ERVIN

A család olyan érték, amit sohasem szabad feladnunk

Globalizálódó világunkban az új generációk egyre inkább identitásvesztetté válnak. Nagypaínkban még megvolt az anyanyelvhez, a valláshoz, a családhoz, a földhöz való ragaszkodás. Folyamatosan elveszítjük ezeket az értékeket. Unokáink lehet, már nem a mi nyelvünket fogják beszélni, földünket önként adjuk el, ám a házasság, a család olyan érték, amit sohasem szabad feladnunk – mondta Papp Dénes Zsolt lelkipásztor a nagykarolyi Kálvin Központban tartott előadásában.

hogy az ideai házasság hetének a „csapatjáték szerelemmel” a vezérgondolata.

A bibliai Noé és családja kitűnő csapatjátékról tettek tanúbizonyságot. Összetartó, egymást segítő, támogató családot ismerünk meg bennük. Ennek ellenére a siker, a végső

cél elérése, az özönvíz túlélése önerőből nekik sem ment volna.

„Ha engedelmeskedünk Isten akaratának és a kis családi közösségeink, a házasságunk sorsát Isten kezébe tesszük, akkor az Ő igéje mindig garancia arra, hogy ő betartja azt, amit számunkra ígért” – fogalmazott a lelkipásztor.

Az igehirdetés után a 3 az 1-ben együttes tagjai: Tolnay István, Lőrincz Szilveszter és Tünde lélekmelengető énekeikkel tették szebbé a házasság vasárnapját. Papp Dénes Zsolt előadásában számtalan személyes példát felsorakoztatva beszélt a férfi és a nő családon belüli szerepéről.

Hitvese, Noémi a Bibliáról mint örök érvényű értékről és az egymásért elhangzó imádságok fontosságáról beszélt. A gyermekekkel istentisztelet alatt Holló Éva óvónő tartott foglalkozást.

NKRE.RO

A tény, hogy keresztény vagyok, másfajta nővé tesz

28. ÖKUMENIKUS NŐI VILÁGIMANAP NÉMETIBEN

Huszonnyolcadik alkalommal tartották meg Szatmárnémeti városában az ökumenikus női világimanapot. Ez alkalommal Zimbabwe keresztény asszonyai állították össze a programot, e szerint imádkoztak szerte a világon, így a németi református templomban is.

KIFOGÁSOK NÉLKÜL

Pálffy Anna Mária unitárius lelkész nő prédikált János evangéliuma 5. részének első 9 verse alapján. A 38 éve beteg ember meggyógyításának történetéből pedig a „Kelj fel és járj!” felszólítás emelkedett ki vezérgondolatként.

Három ige szerepel e parancsban: kelj fel, vedd fel és járj. Úgy hangzottak el ezek a meglepő szavak Jézus ajkáról, hogy a betegnek még eszébe se jusson kifogásokat keresni, hanem minden további nélkül engedelmeskedjen. Lábra állt, felvette a hordágyát és járni kezdett.

A járás egyértelmű életjel, a gyógyulás jele. A másokat vádoló, keserű, magányos emberből biznyságtévő lesz, aki cselekedetével hirdeti Isten nagyságát, gondviselő szeretetét.

Meg kell tanulnunk ebből a történetből, hogy ha különböző élethelyzeteinkben azt érezzük, hogy nincs emberünk, aki segítene nekünk a változás útjára lépni, van Istenünk, aki életünk egyetlen pillanatában sem hagy bennünket magunkra.

Ahhoz, hogy megváltozzon az életünk, mindenekelőtt a gondolkodásunknak, a hozzáállásunknak kell megváltoznia. Kapaszkodjunk hát Istenbe! Erősödjünk meg Belé vetett bizalmunkban, hitünkben!

Ha életünk Urával, Istennel élő kapcsolatban leszünk, életünk megpróbáltatásai közepette sosem leszünk egyedül. Erősödjünk hitben, Istenbe vetett bizalmunkban és emberrel való kapcsolatunkban, hogy minden

időben biznyságot tudjunk tenni a mi hitünkről Isten és ember előtt! – bátorított Pálffy Anna Mária, Elisabeth Elliot gyönyörű gondolatával zárva a szolgálatát: „Az a tény, hogy nő vagyok, nem tesz másfajta kereszténnyé, de az a tény, hogy keresztény vagyok, másfajta nővé tesz.”

A SZERETET REMÉNY

Az igehirdetés után Mészáros Gergely zetanár, a Lánkos templom kántora vezette a közös éneklést, majd Bogya Kis Mária, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Nőszövetségének elnöke köszöntött igével: „Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.” Jn 13,34-35

Pallai Béla szatmári görögkatolikus parókus gondolatai után a programot bemutatták és az imádságokat felolvasták a történelmi felekezetek Nőszövetségi Bizottságának tagjai: Nagy Erika református lelkipásztor, Kala Noémi református lelkipásztor, Répásy Mária és Pallai Eleonóra római katolikus, Kovács Ágnes baptista, Illyés-Gulácsi Andrea evangélikus, Fazekas Carmen görögkatolikus testvérek, valamint néhány ifjú.

Idén Zimbabwe asszonyai készítették el a liturgiát. Bemutakozó soraikból, imádságuk szövegéből fény derült arra, hogy milyen nehézségek között kell élniük mindennapjaikat. Ők mégis Krisztusba vetett derűlátással tekintenek a jövőbe.

Az imanapra készülő így biztatják magukat és a rájuk figyelő keresztény közösségeket szerte a világban: „Zimbabwe soha többé nem lesz már ugyanaz!”

A MEGOLDÁS: IMÁDKOZZ!

Áttörésben reménykednek, abban, hogy ez az alkalom hatással lesz az életükre, befolyásolja majd a politikai döntéshozók gondolkodását. Bizonyosságuk, hogy a tehetetlenségből talpra áll beteg társadalmuk, és „járhatnak”, sőt Isten elé járulhatnak, aki áldásokat tartogat népük számára.

Az alkalmon megjelentek imádkoztak, hogy ez a változás valóban megtörténjen Zimbabweban, és könyörögtek azokért az emberektől is, akiknek gyógyulásra, szabadulásra van szükségük: bűnökből, testi-lelki terheikből.

Az ökumenikus alkalmon szinte minden történelmi felekezet képviseltette magát, de túlnyomórészt ezúttal is reformátusok érkeztek Sárközújlakról, Lázáriból, Pusztadarócról, Apából, Halmiból, Szamosdobról, Túrterebesről, Pettyénből és Szatmárnémeti öt gyülekezetéből (Lánkos, Németi, Kültelek, Szamos negyed, Szigetlanka), valamint a nagybányai egyházmegyéhez tartozó Hosszúmezőből.

Az alkalom záró részében szeretetvendégségre vártak mindenkit a Németi Református Egyházközség gyülekezeti termében, ahol az imanap résztvevői megtekinthették Gergely Ilona (unitárius) nyugalmazott tanárnő kézimunka-kiállítását.

REFSZATMAR.EU

Sulinyitogató kalandozás a Refiben

Játékos és családi hangulatú foglalkozáson vehettek részt a Szatmárnémeti Református Gimnáziumban mindazok, akik az iskola padjait tervezik majd „koptatni”.

Varga Szilárd Csaba iskolalelkész Jézusnak a hegyi beszédben elhangzó záró gondolatait helyezte a jelenlevők szívére: „Mindaz, aki hallja tőlem ezeket a beszédeket, és megcselekszi azokat, hasonló a bölcs emberhez, aki kősziklára építette házat...” Mt 7,24-27

Fontos, hogy sziklára, jó alapokra építsük életünket és gyermekeink életét. Az élet viharai váratlanul jönnek, fontos, hogy biz-

tos alapunk, gyökereink legyen – biztatott a lelkipásztor.

Cuculeanu Andrea tanítónő, kolléganőit maga mellett tudva, jókedvvel, humorral és

szeretettel fogadta a gyerekeket, s a kicsik ezt láthatóan érezték és élvezték is.

A leendő refisek Bogyo és Babóca segítségével ismerkedhettek meg az iskola mesés rejtelseivel. A katicabogárral együtt még azt is elénekeltek: „Szállok az égen, nap süt a réten, hét kicsi pöttyöm csillan a fényben, ámde megállok, rád ha találok, nyújtsd fel az ujjad: arra leszállok.” Ismét ujjá és gondviselése vezesse őket útjukon!

A nyílt nap alkalom végén Póti Eduárd iskolaigazgató és Elek Kinga aligazgatónő elmondta, szeretettel várják a gyerekeket.

REFSZATMAR.EU

SZÉLRÓZSA

Keresztyén rövid hírek mindenhonnan

LATIN-AMERIKA

A brazil elnök, Jair Bolsonaro a hétvégén váratlanul megjelent egy Sao Paulóban tartott evangéliumi rendezvényen, s kijelentette: „Hiszek Jézusban, Megmentőmben, Szabadítómban, s hiszem, Brazília Istené.”

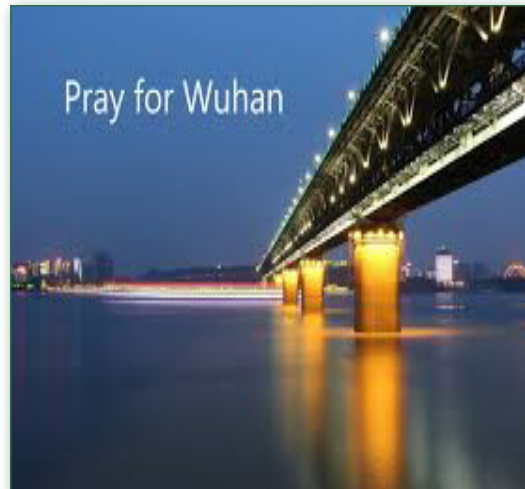

Hite azután csak megerősödött, hogy az elnökválasztási kampányba olyan nagy lendülettel vetette bele magát, s csaknem megölték. Az orvosok, akik mellette álltak, rámutattak: 100 esetből csak egyben marad életben az érintett ember.

„Isten azt akarta, hogy éljek, ezért életem hátralévő részében Őt fogom szolgálni” – még a politikában is, nyilatkozta a „trópikusok Trumpja”, a brazil elnök. Mottója továbbra is ez: Brazília mindenekelőtt, Isten mindenekfelett.

KÍNA

Erős missziói munka Vuhanban, a koronavírus fővárosában. „Istennek kell inkább engedelmeskedni, mint embereknek” ApCsel 5,29 – ennek az igének a biztatásával járják keresztyének a csaknem kihalt Vuhan város utcáit, s osztogatják a maszkokat, közben pedig elmondják: az evangéliumokban biztatást kapunk, hogy Jézus szeret minket minden bajunk s a járvány közepette is. Ez pedig a családoknak is reményt ad – sőt egész Kínának, vélekednek az utcai misszionáriusok Vuhanban.

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

AKI HATVANSZOR OLVASTA EL A BIBLIÁT

A Tennessee állambeli (USA) 99 éves Helén „kisasszony” most kezdte el a Biblia újraolvasását – immáron hatvanegyedszer.

Fantasztikusnak nevezi ezt a bibliai utazást, mert „Isten minden alkalommal valami újjal lep meg a rég ismert mondatok, igék között”. A protestáns, baptista gyülekezet, ahová évtizedeken át jár, igen erős bibliaolvasó közösség. Ez reá is nagy hatással volt.

Lelkészük, Jay Strother buzdította a híveket, hogy minden évben olvassák el egyszer a Bibliát, s maga is élen járt ebben. Helén első alkalommal akkor olvasta el a Bibliát, amikor az USA belépett a II. világháborúba. A baptista hölgy minden vasárnap reggel 8 órakor már szolgálatban áll gyülekezetében.

DÉL-KOREA

AZ ÉLET ÉS A BÉKE ÚJ CIVILIZÁCIÓJA FELÉ

A dél-koreai Bargun Nuri Keresztyén Közösség 1000 napos zárandoklatot indított el a Koreai-félszigeten, hogy felhívják a világ figyelmét arra az alapvető igazságra, hogy a jövő csak az élet megvédése és béke révén érhető el, építhető tovább.

Ezt Chelho Choi, a közösség lelki vezetője jelentette ki a zárandoklat 847. napján az Egyházak Világtanácsának Élet és Béke Konferenciáján. „Be kell kötöznünk a sebet és le kell törölnünk a könnyeket, amit az erőszak világkorszaka okozott milliárdnyi ember életében” – érvelt a keresztyén vezető.

A genfi központban tartott konferencián sok koreai keresztyén és fiatal is részt vett.

Choi visszatérő mondata, remény-refrénje így hangzik: A jövőre irányuló remény nem a jövődöbben keresendő, ez itt és most van, vagy nem lesz se jövő, se remény.

Az élet és a béke zárandoklat 2017 októberében, a reformáció 500. évfordulóján indult el a Koreai-félszigeten. A békezarándoklatban egész családok is együtt vannak, s útjuk során érintették Vietnámot, Japánt, Oroszországot, Franciaországot, Angliát és a reformáció egyik ősi földjét, Svájcot is.

Természetesen zárandoklatukat és imáikat saját, jelenleg kettéosztott népükért és a Koreai-félsziget jövődő békés újraegyesüléséért is folytatják.

EURÓPA

AZ ANGLIKÁN EGYHÁZ ÉS A SPORT

Az Anglikán Egyház egy ideje bevezette a sportlelkészek képzését, akiknek kifejezetten az a feladatuk, hogy mozgáskultúrára, csapatjátékra és közösségi élményekre ösztönözzék a szigetország lakóit.

Kifejezetten sportvasárnapokat is tartanak: istentisztelettel egybekötött sportrendezvényeket. Külön felelőse van a sportélet fejlesztésének az egyházban: Libby Lane, Derby anglikán püspöke. A sportról így vélekedik: „Értékes és értékmegőrző szerepe van az emberi életben. Erősíti identitásunkat, megtanít jól gazdálkodni erőnkkel, egészségünkkel, kiváló alkalom a társas élet gyakorlására és az egyéniség fejlesztésére.”

A sportlelkészekről így beszél: nagy lehetőség van a sportlelkészek előtt, hogy jó irányba és jó eszközökkel befolyásolják az egyéni és közösségi életet, segítsék az egészség megőrzését, a jól-létet, és személyes tanácsadással és vezetéssel erősítsék a közösségi kohéziót, összetartást.

A brit sportminiszter, Andrew Parker professzor is nagyra értékeli a sportlelkészek, egyáltalán az Anglikán Egyház és a sportélet kiváló, kölcsönösen előnyös kapcsolatát.

Rovatvezető: DR. BÉKEFY LAJOS

Az egyházkerületi presbiteri szövetség közgyűlése

Isten kegyelméből a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége 2020. március 7-én a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem dísztermében megtartotta évi közgyűlését, a kilenc egyházmegyéből 80 presbiter részvételével.

CSODÁKRA BIZTAT

Csúry István püspök nyitó áhítatában Lukács 13,14-17 versein keresztül tolmácsolta Jézus Krisztus üzenetét, aki szombaton, ünnepnapon gyógyított meg egy meggörnyedt zsidó asszonyt, és ezzel magára haragította a zsinagógai előljárókat.

A beteg egyedül van, Jézustól sem kér segítséget, de Ő felkérés nélkül is közeledik hozzá és meggyógyítja az asszonyt.

Jézus ezzel a cselekedetével biztatást nyújt a magányban élőknek, azoknak, akik a gondok miatt és a terhek alatt csak görnyedten, lehorgasztott tekintettel élik napjaikat.

Nekünk, presbitereknek, egyházi vezetőknek feladatunk odafigyelni gyülekezeteinkben a meggörnyedt, elkeseredett, bajba jutott emberekre. Merjünk döntéseket hozni, Jézus csodái adjanak lendületet nekünk és bennünket is csodákra serkentsenek.

A püspök úr felhívta figyelmünket arra, hogy a mi csodáink, amelyeket az utódokra hagyunk, az ő életüket is szolgálatra, Isten szolgálatára ösztönzi. Ebből áldás származik, hiszen mi áldásra készen élő emberek vagyunk.

A presbiteri szövetség elnöke, Tóth András Isten igéjével (Jn 1,14) köszöntötte az egybegyűlteket, majd beszámolt arról a testvéri kapcsolatról, amely a most megalakult debreceni

presbiteri szövetség és a somlyói egyházmegye között van kibontakozóban.

Pályi József, az Erdélyi Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnöke Zakariás 8,16 versével biztatott a beszéd, a kimondott szó meggondolására, és arra kért, hogy igyekezzünk csodás nyelvünk szavaival ne bántani, hanem gyógyítani embertársainkat.

DÍJAZTAK A SZOLGÁLATÉRT

Bara Csaba, a Presbiteri Szövetség titkára felolvasta az idén Presbiteri Szolgálatért Díjra jelöltek névsorát, majd emléklapot és érmet adott át a díjazottaknak, Lakatos Nella, a szövetség jegyzője pedig méltatta őket.

Az év díjazottai: Pályi József, az Erdélyi Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnöke, Bencze Ferenc a Nagybányai Egyházmegyéből, Dr. Puskás Csaba a Szatmári Egyházmegyéből, Kása Sándor Ákos a Nagykárolyi Egyházmegyéből, Dandé Zoltán az Érmelléki Egyházmegyéből, Bordás Imre a Bihari Egyházmegyéből, Márton Zoltán az Aradi Egyházmegyéből, Bor-

bély József a Temesvári Egyházmegyéből, Tóth András a Szilágysomlyói Egyházmegyéből, Bak-sai Károly a Zilahai Egyházmegyéből.

Ezután Tóth András beszámolt az egyházkerületi szövetség tavalyi munkájáról, az egyházmegyei elnökök ismertették saját megyéjük tevékenységét, majd Mészáros Gyöngyi felolvasta pénzügyi beszámolóját.

AZ IDEI PROGRAMTERVEZET:

- március 7.: kerületi közgyűlés
- április 17–18.: kerületi presbiteri képzés
- július 10–11.: kerületi presbiteri képzés
- augusztus 20–21.: kerületi konferencia
- október: vezetőségi gyűlés Sólomkövön

Pályi József felhívta a figyelmet az Erdélyi Református Presbiteri Szövetség által szervezett hétnapos presbiteri továbbképző konferencia-táborra, ennek helyszíne Nagyenyed, időpontja 2020. június 22–28. A részvételi díj napi 50 lej. Kerületünkől is várják az érdeklődőket.

Isten gazdag áldása legyen a presbiterek szolgálatán!

LAKATOS NELLA

Helyszíni tudósítás

HATÁR MENTI KISREGIÓS PRESBITERTALÁLKOZÓ BORSON

Dénes Károly borsi lelkipásztor igemagyarázatával vette kezdetét szombaton, 2020. február 22-én délelőtt 10 órakor a Bihari Református Egyházmegye kebelébe tartozó Borsi Református Egyházközség templomában a Határ menti kisregiós presbitertalálkozó és -képzés.

A találkozó előadásának címe: *A presbitérium szerepe a közigazgatásban.* Farkas Zsolt egyházkerületi előadótanácsos színvonalasan,

tartalmasan és gyakorlatiasan mutatta be a presbitérium, a presbiter és a lelkész szerepét a közigazgatásban.

Az egyházban is, akár a közéletben, nélkülözhetetlen a gördülékeny adminisztrációs munka. A hozzászólások rendjén számos kérdésre kaptak választ a jelenlevők, hiszen az előadótanácsos a közigazgatásban egyik legjártaabb lelkipásztor az egyházkerületnek, aki minden csínját-bínját ismeri a szakterületének.

Végül a rendezvény résztvevőit szeretetvendégségre hívták a házigazda borsi presbiterek.

PRESBITERKÉPZÉS A BERETTYÓ-VÖLGYI KISREGIÓBAN

Sikeres presbiterképzést tartottak a Berettyó-völgyi egyházközségek presbiterének 2020. március 8-án a paptamási református templomban a hollandiai HOE (Stichting Hulp Oost Europa – Kelet-Európáért Alapítvány) munkatársai.

Az előadás címe: *A presbiter mint munkatárs a gyülekezetépítésben.* A csoportos beszélgetéseken a presbiterek megbeszélték a gyülekezet-építéssel kapcsolatos feladatokat, megosztották egymással a saját gyülekezeteikben használt gyakorlati, lelki és anyagi építés nélkülözhetetlen munkájában szerzett tapasztalatokat.

KÉP ÉS SZÖVEG: TÓTH ZSIGMOND BÉLA

Halálra ítélték őket, erre rabokat és öröket térítettek a börtönben

Nem éppen evangéliumi cselekedetre készültek az iráni hatóságok, mégis azzá formálódott a történet.

Maryam Rostampour és Marziyeh Amirizadeh keresztény nőket 2009-ben ítélték halálra, a bűnük az evangélium terjesztése volt. Amíg a börtönben vártak a kivégzésükre, nemzetközi szervezetek tiltakoztak az eljárás ellen, s ennek nyomán 259 nap után szabadon engedték mindkettőjüket.

Csak hogy az Al Arabiya beszámolója szerint nem telt unalmasan, de még csak rettegéssel sem ez a várakozás a két hölgy számára. Pedig a teheráni Evin börtön nem épp a vendégszeretet mintaintézménye: elektrosokk, alvásmegvonás és egyéb válogatott kínzások várják az odakerülőket.

Emiatt Maryam és Marziyeh eleinte gyors kiszabadulásért fohászkodott, ám felfismerék, hogy Istennek más terve lehet velük. Mégpedig az, hogy fényt vigyenek a sötét helyre. A két nő rabtársainak százaival ismertette meg a keresztény tanítást, sokakkal együtt is imádkozott. „Nem lehetett nálunk Biblia, de megélhettük annak üzenetét a börtön falai között is” – emlékezett vissza Marziyeh Amirizadeh.

Még a börtönőrök között is voltak, akik bizalommal fordultak feléjük. „Egy női fogva tartó bejött a cellámba és megkért, hogy imádkozzak érte, de tartsam ezt titokban. Remélte, hogy ha imádkozom érte, legyőzi a termékenységi problémáit” – utalt egy esetre Marziyeh.

A hitük viszont – sok tisztelőjük rokonszenvén kívül – nem jelentett semmilyen előnyt a börtönben. „Egy iráni börtönben nincsenek jogaid, ha pedig keresztény vagy, még rosszabb a helyzeted. Amikor például megbetegszel, először azt kérdezik, mit követtél el, és ha kiderül, hogy kereszténység a bűnöd, megtagadhatják az orvosi ellátást” – tette hozzá Maryam.

A két nő nem a rácsok mögött kezdte apostolkodó szolgálatát: addigra már évek óta keresztény összejöveteleket tartottak otthonukban, továbbá 20 ezernél is több Bibliát osztottak szét irániak között. Ezeket a tevékenységet az állami törvények büntetik, de a két nő szerint már a változás szele fúj az országban.

SZEMLELEK.NET

Ősi kánaáni templomot találtak Baál isten szobrával

Izrael déli részén, a Tel Lakis régészeti feltáráson ősi kánaáni templomot találtak Baál isten szobrával – jelentette a Háárec című újság honlapja. A Kr. e. 12. században épített templomra a Bibliában is szereplő Lakis város feltárása közben bukkantak.

Izgalmas régészeti feltárásokkal indult az év. Izraeli lapok januári beszámolója szerint Dávid király fiának, Salamonnak a bányáit rejtja a Timna Nemzeti Park. Nemrégiben egy újabb érdekes leletről adott hírt az izraeli sajtó: Izrael déli részén egy ősi kánaáni templomra is rábukkantak. A 3200 évvel ezelőtt, a Kr. e. 12. században épített templomot a Bibliában is szereplő Lakis város feltárása közben találták meg. A templom a város egyiptomi uralom alatti korszakának végén működhetett – jelentette az MTI.

A Tel Lakis-i ásatásokat Jozsef Garfinkel, a Jeruzsálemi Héber Egyetem régésze és Michael Hasel professzor vezette, aki az amerikai, tennessee-beli Déli Adventista Egyetemen oktat.

A kánaáni templom szerkezete szokatlan a maga korában, a késő bronzkorban: bejáratát két oszlop és két torony jelölte, ezek egy

hatalmas, téglalap alapú csarnokba nyíltak. Az ilyen építkezés már korábban is jellemző volt Szíriában Garfinkel professzor szerint, de más bronzkori leletekhez képest rendhagyó módon, az újonnan felfedezett épület oldalainál kis tároló helyiségeket is találtak. „Égett dobozokra leltünk, amelyek sok búzát megőriztek” – mondta a régész, aki szerint a templom papjai valószínűleg más dolgokat is tároltak ezekben a helyiségekben, egyebek mellett ruhákat.

A Salamon királynak tulajdonított első jeruzsálemi zsidó Szentélynek a Biblia leírása alapján ugyanilyen kánaáni szerkezete volt, ugyanígy oszlopok és tornyok vezettek a központi terembe.

A Tel Lakisban talált templom belső szentélyében támasztóoszlopok voltak, és három méter magas „álló kövek” kisebb kövek körülvették. Az álló kövek az isteneket jelenítették meg. A Bibliában is szerepel hasonló kő Jákob lajtorjájának történetében: „Reggel fölkel Jákob, fogta azt a követ, amely a fejébe volt, fölállította szent oszlopként, és olajat öntött a tetejére” 1Móz 28,18.

KOTOSZO.BLOG.HU

Fricska

Egy vasárnap délután a presbiteri gyűlés bevégeztével a tiszteletes az emberekkel még egy kicsit eldiskurálgat. Az e világi dolgokról a másvilágra fordul a beszéd. A lelkes ékeken és meggyőzően beszél a feltámadásról. A többi atyafi áhítattal is hallgatja, csak János bácsi hümmögést s pipaszára mellől kételkedve csavargatja a fejét.

– Hát mi az, János bácsi? – szól rá a pap élesen. – Maga tán nem hisz a feltámadásban?

– Hiszem én, tiszteletes úr, hogyne hinném, ha egyszer maga mondja – feleli János bácsi, majd hozzáteszi: – Hanem én az én egyszerű eszemmel azt gondolom, hogy az eleje már kezdhetné, mert különben későcskén kerül ránk a sor.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszó

Felelős szerkesztő: Ghittea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Dr. Békefy Lajos, Fábán Tibor, Tokár Sándor, Tóth Beáta, Wagner Erik. Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-435386. E-mail: harangszoujsag@gmail.com. Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com. Kiadja a Királyhágómelléki Református Egyházkerület sajtóosztálya. Felelős vezető: Wagner Erik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.